

Acésta fóia ese
cate 3 cóle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
10 franci cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abonéza la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiiu, séu prin posta
séu prin domnii co-
lectorii.

Nr. 20.

Brasiovu 15. Octombre 1870.

Anulu III.

Cuventarea dlui capitanu supremu Alecs. Bohetielu
pronuntiata catra adun. gen. d'in 8. Aug. a. c.

Escelenti'a vóstra domnule presiedinte! Prea stimati dd. si frati!

Mie mi s'au datu onórea de a ve exprima din profundulu ânimei unu „bine ati venitü,” de a ve exprima simtiemintele de bucuria, ce ne-au vibratu ânimele tuturoru locuitorilor acestui districtu, ca suntemu felici a ve saluta in midiuloculu nostru.

O nespusa bucuria amu fi simtitu si atunci, de ne-ati fi onoratu cu presenti'a dvóstra numai cá frati de unu sange si una limba, spre a ne vedé unii pre altii, spre a stringe cu noi mana de fratinatate; ne este inse indoita bucuri'a sciinduve uniti intr'unu scopu sublimu, santu si vitalu, si vedienduve concursi aici d'in tóte partile monarchiei locuite de romani, spre inaintarea acelui scopu „Inaintarea literaturéi romane si a culturéi poporului romanu,” strabatuti de acea convictiune de o parte, cumu-cà unde i unu, nu'i putére, ci puterea sta in unire, in asociare, éra de alta parte de aceea, cumu-cà au trecutu tempurile imperatiei fortiei brutale, ale domnirii fanaticismului, si cumu-cà pre venitoriu au se domnésca: sciintiele, artele si cultur'a, cà precumu preste totu intre natiunile lumei, acele voru jucá rol'a principale, cari suntu, si voru fi mai inaintate in sciintia, arte si cultura, asia si in societati; intre popóra mai mici, séu chiaru franturi de popóra, aceia voru avea antaietatea, cari voru ajunge mai curându unu gradu mai inaltu in sciintie, arte si cultura; cari voru inaintá mai iute, aceia voru ajunge mai curându tient'a.

Spre documentarea influintiei literaturéi nationale, si preste totu a culturéi la sórtea unui poporu, unei natiuni, nu voiescu cu acésta ocaziune, in acésta dí de bucuria a trage argumente d'in tristulu nostru trecutu, caruia in mare parte caus'a genitrice ia fostu starea cea remasa a protoparintiloru nostri preste totu in cultura, si in specie in literatur'a nationale, nu voiescu a me folosi neci de unele argumente mai sublime, de cari s'au folositu si se voru mai folosi ingenie mai inalte, me indestulescu a me inverti in giurulu poporului si a trage argumente dela elu. Acolo indata aflamu, cà plugulu unei natiuni remase in cultura, nu cultivédia asia bine pamentulu, cá alu unei natiuni culte; carulu unui anglesu, germanu, pórtá cu mai mare usiuratate pe de 4 ori atàta greutate cá ale nóstre; mosi'a unui anglu luandu preste totu, rodesce pre de 4 ori atàta, pre càtu a nóstra; vac'a

unui svitiereanu dà pre de 4 ori atàta lapte cá a nóstra, si celelalte; asia noi nu mai potemu remané in starea de pàna acumu, pentrucà, de cumuva, pàna candu anglulu séu germanulu aruncandu pre de o parte lana, canepa, séu bumbacu in fabrica, pre de ceealalta capata panura, séu pandia; aruncandu in alta fabrica pre de o parte strantia, séu pitiene de cucurudiu, si pre de alt'a capata cea mai fina charthia, voru tórce tieranele nóstre totu in modulu primitivu de pàna acumu, si tieranii nostri 'si voru purtá economi'a totu cá pàna acumu, cu acele instrumente, si cu atàta pricepere, in scurtu tempu ne vomu vedé cotiti in tóte partile, inapoiati si decadiuti pentru mai multe generatiuni, fara mantuintia.

D'in aceste puçine ecsemple este invederata sublimitatea scopului asociatiunei nóstre „transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu;” ea inse va deveni sí mai invederata, déca cu concessiunea dvóstra 'mi va fi permisü a inregistra fórte pre scurtu, si starea scóleloru nóstre populari. Carti scolastice corespundietórie cerintiei ne lipsescu preste totu; invetiatori rutinati, cari se stea la inaltimea sublimei sale misiuni, cari se scia indulcí si atrage càtra scóla pre invetiacei, si a convinge pre parinti despre inriurintiele binefacütóre ale scóleloru in privinti'a prosperitatiei poporului, suntu numai exceptiuni; de unde provine, cà parintii in mare parte 'si dau pruncii la scólele popularie numai siliti, éra acestia frecuentédia scólele asemenea siliti, si neregulatu, éra apoi consecenti'a este, cà junimea dupa-ce a frecuentatu, firesce neregulatu càte 4—5 ani scólele popularie, totu ce au castigatu in scóle este, cà scie ceti si scrie, si asia póte subscrie càte o politia cu man'a sa propria, inse cunosciintie necesarie pentru starea lui cá economu séu meseriesiu, cá cive alu patriei, in fine cultura nationale romana, si-au castigatu séu nemica, séu fórte puçine si confuse. A indreptá tóte acestea, este misiunea acestei asociatiuni.

F'indu dara asia de invederata sublimitatea misiunei „asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu,” suntu fórte naturale si simtiemintele de bucuria, ce vibrédia in ânimele locuitoriloru romani in fie-care parte a patriei, candu suntu fericiți de a se tiené in midiuloculu loru siedintiele generali ale asociatiunei, si a'si imbratiosia in midiuloculu seu pre fratii sei de unu sange, uniti spre ajungerea unui scopu asia maretiu.

Dara déca este naturalu acestu simtiu in ânimele

confratiloru d'in tóte tînuturile patriei, me simtiu indreptatîtu a afirma fara vetamarea modestiei locuitoriloru acestui districtu, cumu-cà acestu simtiu la densii trebue se fia nu numai naturalu, dara totu-unadata si trecutu in sange, pentrucà locuitorii acestui districtu inca in starea sa cea primitiva, inca in secululu trecut, inainte de acésta cu 100 de ani, curîndu dupa militarizare, séu inspaimentati de tristulu loru trecut, séu in urm'a unui simciu naturalu, au datu célu mai invederatu semnu, cumu-cà cunoscú necesitatea culturei, si suntu setosi de ea, dara cunoscú de alta parte si insemnatatea acsiomei, „cà unde'i unulu nu'i putere,“ asia s'au insocitu cu totii, spre intemeierea institutulu de invetiamentu centrale radicatu aici in locu, care dupa jurstarile de atunci au respanditu radiele luminei aprópe la 80 de ani, ale carei ruine intunecate se vedu in vecinatate, despre care inse suntu convinsu, cumu-cà cu ajutoriulu ceriului in scurtu tempu se va radica d'in ruinele sale cá unu Fenice, mai maretiu decâtu cumu au fostu, si in una estensiune mai mare.

Au datu espresiune susu atinsei cunoscîntie in an. 1837, candu au intemeiatu fondurile scóleloru comunale.

Au datu la an. 1851 cu ocasiunea desfiintiarei institutulu de granitia, sacrificandu spre scopuri de invetiamentu fondulu de imbracamente, care atunci au statu circa d'in 40 de mii fiorini, si care pàna astadi au crescutu la o suma preste una suta de mii cá fondu de stipendie.

S'au datu espresiune susu atinsei cunoscîntiei sale la an. 1861, sacrificandu comunele acestui districtu spre diverse scopuri de invetiamentu si cultura, cea mai mare parte a veniteloru sale alodiale, adeva $\frac{6}{8}$ parti ale venitulu d'in dreptulu carcimariulu pentru totu-deauna; si alu sieptele optariu inca pre tempu mai indelungatu.

Dara cumu-cà sunteti óspeti doriti in midiuloculu nostru, ve ati potutu convinge in adunarea generale a asociatiunei tînuta in Gherl'a la an. 1868, d'in rivalitatea iscata intre fiii acestui districtu, si confratii chioreni acolo presentii, despre aceea, cà unde se se tîna adunarea generale a asociatiunei in anulu atunci urmatoriu, acumu trecut 1869? in Siomeut'a mare? séu in Naseudu? va se dica, cari se se impartiasca mai curîndu de fericirea de a ve imbratiosia in midiuloculu loru, pe prea stimatii sei frati, membri ai asociatiunei? si cumu-cà nu ati fostu mai puçinu doriti de asta-data, cá in anulu 1868, nu cu mai puçina caldura si bucuria primiti astadi, decâtu cumu ati fi potutu fi primiti in anulu trecut, credu cà nu e lipsa a demustra cu frase frumóse, — la cari neci cà me pricepu — pentrucà s'au nisuitu atàtu singuraticii locuitori, càtu si comunele acestui districtu cá persóne morale, a'si documenta dupa putintia simtiulu seu si apretierea sa fatia cu scopulu, fatia cu asociatiunea intréga, si prin aceea si càtra prea stimatii membri ai asociatiunei, emulandu intre

sine de a se face parte membri fundatori, parte membri ordinari ai asociatiunei pre viétia, si anume: membri fundatori . . . membri ordinari . . . *), dela cari au incursu preste totu una suma de 5200 fiorini in obligatiuni de statu si 270 fr. in bani gata, si asia in suma totale 5470 fr., cari depunendu'i prin acésta pre més'a prea onor. comitetu, rogu totu una-data pre onorat'a adunare, se'i primésca de membri fundatori si respective ordinari.

Inchiaendu'mi vorbirea d'in adenculu sufletulu cu unu „bine ati venit,“ se bine cuvente ceriulu oste-nelele nóstre.

Protocolulu adunarei generali a asociat. trans. pentru cultur'a si literatur'a poporulu romanu,

tienute in opidulu Naseudu la 8—10. Augustu 1870 sub presiedinti'a dlui Lad. Bas. Popu.

Siedinti'a II., tienuta la 9. Aug. 1870 in. de amédi.

XI. Adunanduse membrii asociatiunei si unu publicu numerosu in loculu destinatu pentru tienerea siedintieloru, domnulu presiedinte, intre sunetulu tréscuriloru, deschide adunarea la 10 óre a. m. si ordinéza mai intaiu cetirea protocolulu siedintiei trecute.

ad XI. Notariulu ad hoc dn. Iustinu Popfiu cetece protocolulu siedintiei prime, carele dupa unele modificari se dechiara de verificatu.

XII. Presidiulu insciintiéza, cà au sositu doue telegrame dela Brasiovu, unulu dela dn. redactoriu si directotiu gimn. Iacobu Muresianu de urmatoriulu cuprinsu:

„Pre ce aveti mai scumpu fratiloru! adaogeti la proiectulu academie; prin oferte anuali pre 10 ani, incercari de imprumutu cu amortisatiune, loteria de statu. Adunarea generala se provoce romanimea la totu feliulu de contribuii.“

Alu doilea dela subcomitetulu despartimentulu Brasiovu de urmatoriulu cuprinsu:

„Cordiale salutare! Succese prospere. Si la infiintiarea academie prin oferte anuali.“

ad XII. Cetinduse aceste telegrame prin notar. ad hoc dn. dr. Ioane M. Lazaru, adunarea le primisce cu strigari de „se traiésca.“

XIII. Presidiulu aduce la cunoscinti'a adunarei, cà dupa programa aru fi a se continuá cetirea disertatiuniloru insinuate, si asia ar veni a se ceti disertatiunea insinuata si inca nelésa a dlui Iustinu Popfiu: „Despre cultur'a romana.“

Oserba inse, cà dn. Iustinu Popfiu, luandu in considerare multimea agendelor asociatiunei, si scurtimea tempulu, a renunciatu dela dreptulu de a'si ceti disertatiunea. Mai incolo insciintiéza, cà s'au mai insinuat inca doue disertatiuni, un'a a dlui capitanu pensionatu Franciscu Mihailasiu, intitulata: „Paralele limbistice intre dialectele romane apusene,

*) In manuscriptu lipsesce numerulu la ambele locuri, ilu vomu afla inse in alte acte de a le asociatiunei. Red.

si dialectulu romanu orientale,“ — alt'a a lui Greg. Pletosu studente de clas'a 8. gimn. in Naseudu, sunator'ia „Despre adeverat'a cultura.“

Oserbéza inse, cà tempulu e scurtu si agende fórte multe, pentru aceea recerca pe adunare, se binevoiesca a se dechiará, de voiesce a ascultá cetirea disertatiuniloru, séu a trece la pertractarea agendelor, amanandu cetirea pâna la finea siedintiei, de va fi tempu.

ad XIII. Adunarea luandu in considerare multimea agendelor, si scurtimea tempului, decide a se pertractá mai intaiu agendele si a se amena cetirea respectiveloru disertatiuni.

XIV. La ordinea d'lei vinu raportele diverselor comisiuni esmise in siedint'ia de eri. Mai intaiu raportéza comisiunea de cinci esmisa pentru censurarea proiectului de bugetu facutu de comitetulu asociatiunei in 15. Iuliu 1870 pe anulu 1870/71.

Referentele comisiunei esmise dn. dr. Ioane Nechita suinduse pe tribuna reporta, cà comisiunea esmisa a censuratu preliminarulu d'in cestiune si l'a primitu, afara de punctele 2, 6 si 9 ale proiectului respectiv, pentru aceea propune:

a) Cà punctele dela 1—6, 7—9, 10—17, care suntu fórte necesarie, se se primésca fara neci una schimbare de adunarea generala.

ad XIV. a) Adunarea generala primesce punct. 1—6, 7—9, 10—17, d'in proiectulu comitetului fara de neci una schimbare, amesuratu propunerei comisiunei esmise.

b) Cu privire la punctulu II. alu proiectului comitetului, unde se preliminaréza pentru secretariulu alu II-lea una remuneratiune anualá de 400 fr. v. a. comisiunea esmisa e de parerea si propune, cà adunarea se decida, cà remunerarea secretariulu II. numai atuncea se fia de 400 tr., candu secretariulu primariu nu va fi cu locuint'ia in Sibiiu, almentrea se fia numai doue sute.

ad XIV. b) Adunarea primesce modificarea pct. 2 propusu de comisiunea esmisa.

c) Cu privire la punctulu 6 d'in proiectulu comitetului, unde se propunu doue stipendie de câte 100 fr. unulu, pentru doi juristi romani, cari totude-una-data se fia oblegati a face sierbitiulu de scriitori in cancelari'a comitetului asociatiunei.

Comisiunea luandu in considerare de una parte numerósele agende ale cancelariei, care in tempurile mai d'in urma are se se ocupe si de trebile academiei romane de drepturi, de alta parte, cà déca stipendistii voru fi datori a face si numerósele sierbitii de scriitori ai comitetului asociatiunei — afara de aceea, cà unu atare stipendiu nu se poté numi stipendiu, neci nu se ajunge pe deplinu scopulu stipendiarei, care e ajutorirea teneriloru spre a poté progresa in studiu, propune, cà se se dea pentru doi scriitori cá remuneratiune câte unu onorariu de 100 fr., fara cá acésta remuneratiune, se se timbreze de stipendiu.

La acésta propunere dn. vicepresiedinte Ioanu Hannia luandu cuventulu sustíne, cà unu scriitoriu multu in 8 díle, dupa fiacare siedintia a comitetului, e in stare a face tóte speditiunile de lipsa, chiaru si atuncea, candu va veni numai inainte de amiedi la cancelaria; de aceea avendu totudeauna inaintea ochiloru si principiulu crutiarei, propune, se se iea numai unu scriitoriu cu remuneratiune de 100 fr. v. a., ér ceealalta suta se se dea cá stipendiu.

Dn. Ioane I. Rusu, secretariulu II., luandu'si cuventu oserbéza la cele aduse de domnulu vice-pres. Hannia, cá dupa una esperientia de 8 ani, are deplina convingere, cà unu scriitoriu numai atuncea poté implini celé de lipsa, candu va fi neintreruptu in cancelaria; inse atare scriitoriu cu 100 fr. nu se poté castiga, ér unu juristu cá atare nu poté satisface recerintieloru; pentru aceea densulu, care voiesce totudeauna se fia esactu, roga adunarea, cá se binevoiesca a primi punctulu 6 asia dupa cumu e propusu de comitetu.

Dn. protopopu d'in Vadulu Marmatiei Ioane Popu pledéza pentru parerea comisiunei de 5.

ad XIV. c) Votisanduse, adunarea primesce propunerea comisiunei de 5.

d) Cu privire la punctulu 9 d'in proiectulu comitetului, unde se preliminaréza unu stipendiu pentru unu elevu de agricultura de 300 fr. v. a., comisiunea luandu in considerare, cà acestu stipendiu a fostu de 330 fr. si cá atare conferitu elevului Cirila, e de parere, cá se se confereze numitulu elevu stipendiulu in suma de 330 fr., dupa cumu l'a avutu si pana acuma.

Dn. cassariu Const. Stezariu oserbéza la propunerea comisiunei, cà susu atinsulu stipendiu s'a scartitu d'in acelu punctu de vedere, cà numitulu elevu se afla acumu intr'unu locu, unde modulu vietiei nu e' asia scumpu, ér de alta parte prin urcarea stipendiului la 330 fr. i s'ar dá mai multu cá la altii, carii vietuescu unde e scumpete mai mare, si totusi au numai 300 fr. v. a.

Dn. consiliariu Elia Macelariu sustíne propunerea comitetului, si e contra propunerei comisiunei d'in motivu, cà prin urcarea stipendiului la 330 fr. s'a facutu nedreptate stipendiatiloru asociatiunei, cari au numai 300 fr. pe anu.

Comitetulu reducèndu stipendiulu amentitu la 300 fr., a voitu a introduce una uniformitate in stipendia.

Dn. Simeone Tanco oserbéza, cà nu ar fi consultu cá se se scarésca stipendiulu respectiv, dupace mai inainte ii s'au datu 330 fr. v. a.

ad XIV. d) Punenduse la votisare ambele propuneri, se primesce cu majoritate de voturi propunerea comisiunei esmise.

e) Dr. asessoriu Daniele Lic'a luandu ansa d'in cele susu discutate si d'in decisiunea adusa, propune, cà pentru uniformitate si egalitate se se redice tóte stipendiale de 300 fr. la sum'a de 330 fr. v. a.

Dn. referente dr. Ioane Nechit'a dà deslucire, cà

motivulu propunerii pentru redicarea stipendiului la 330 fr. a fostu, cà numitul stipendiu si mai inainte a fostu de 330 fr. v. a.

Presidiulu întreba, déca mai vrea se vorbésca cineva la propunerea dlui Dan. Lic'a.

Dn. protop. d'in Vadu Ioane Popu se declara pre langa propunerea dlui D. Lic'a, d'in motivu, cà starea fondului asoc. s'a imbunatatitu cu câteva miie.

Dn. cassariu Const. Stezariu observéza, cà preliminarulu s'a facutu pre bas'a venituriloru asoc. d'in diu'a, candu s'au facutu preliminarulu; ceea ce a intratu acuma ne aduce venitu de aici inainte, si de aceea nu s'a potutu luá in considerare la facerea preliminarului, ci numai pre anulu venitoriu se va poté luá in consideratiune.

Dn. dr. Ioane Mihali e de parere, cá propunerea lui Dan. Lic'a se se indrumeze la comisiunea esmisa, pentru esaminarea motiuniloru noue la adunarea generale, in meritu inse nu primesce propunerea lui Dan. Lic'a, ci e de parere, se remania si de aici incolo stipendiale de 300 fr. v. a.

Dn. protop. Craciunu primesce propunerea dlui Dan. Lic'a in principiu, si dupace acumu nu se póte realisé, propune se se primésca aceea pentru venitoriu.

La acésta propunere presidiulu întreba pre adunare, déca voiesce a o primi, séu dara a susutiené parerea comisiunei esmise, in tóta integritatea sa.

ad XIV. e) Adunarea nu primesce propunerea lui Lic'a, ci susutiene propunerea comisiunei esmise in tóta integritatea sa.

f) Presidiulu întreba pe adunare, déca doresce cá se se cetésca celealalte puncte d'in proiectulu comitetului, necetite, inse primite atátu de comisiune, càtu si de adunare.

ad XIV. f) Adunarea se esprime, cà nu e opu, cá se se léga punctele necetite.

Proiectulu primitu alu bugetului impreuna cu modificarile facute si actele respective se alatura aici la protoc. sub lit. G).

XV. Presidiulu recerca, déca mai este vreuna comisiune d'in cele esmise, gata cu operatele sale spre a referi.

Asia raportéza mai antaiu comisiunea esmisa pentru inscrierea membriloru noui si primirea tacesloru dela celi vechi si anume: Dn. Ioane P. Maieru raportéza, cà dela membrii noui s'a incassatu sum'a de 320 fr. v. a., ér dela membrii vechi tace pre a. cur. 18⁶⁹/₁₀ si restantie in suma de 1015 fr. v. a., pentru diplome 33 fr., apoi colecte 36 fr. 50 cr., amentindu totu-deaun'a-data, cà cu ocasiunea adunarei presente, s'au mai inscristu pre langa cei de inainte de curendu inscristi, inca doui membrii fundatori, adeca ddn. Axente Severu si Augustinu Munteanu.

Dn. Leone Pavelca suinduse pre tribuna cetesce numele membriloru noui.

ad XV. Adunarea primesce cu placere via raportulu comisiunei esmise, si sum'a de 1404 fr. 50 cr. v. a. o strapune cassariului asoc., ér pre membrii

noui inscristi ii prochiama intre strigari de „se traiésca“ de membrii ai asociatiunei.

Raportulu comisiunei se alatura aici la protoc. sub lit. H).

XVI. Comisiunea esmisa pentru censurarea ratiuniloru de pre anulu ce espira, prin dn. referente August. Munteanu raportéza, cà dupa un'a censurare rigoroasa a aflatu, cà socotelele sunt duse cu tóta acuratetia; deci propune, cá adunarea se incuvenienteze erogatiunile facute*), se absolveze pre dn. cassariu, se'i esprime multiamita pentru bun'a si esact'a ducere a ratiuniloru, si se despuna, cá se i-se dea remuneratiunea de 200 fr. v. a. incuvenentiata in adunarea gener. d'in an. trecut, tienuta la Siomcut'a mare.

Dn. cassariu Const. Stezariu multiamesce adunarei si descopere, cà, dupace densulu de 6 ani porta acestu oficiu onorariu, cá se póta depune si densulu tributulu pre altariulu natiunei, primesce remuneratiunea de 200 fr. v. a. votata pentru ducerea socoteleloru, o va trece in erogatele asoc. si in locul ei, va depune la fondu doue obligatiuni, câte de 100 fr. v. a., prin cari se va face membru fundatoriu.

ad XVI. Adunarea primesce propunerea comisiunei esmise, si uréza dlui cassariu unu „se traiésca la multi ani.“

XVII. In urma raportéza comisiunea esmisa pentru esaminarea motiuniloru aduse la adunarea genatátu de comitet. asoc., càtu si de diversii ei membrii.

Referentele acestei comisiuni dn. Vis. Romanu intru un'a vorbire insufletitória raportéza:

1) Despre propunerea comitetului asoc. pentru redicarea unei academii romane.

Referentele amentesce, cà dupa cumu este cunoscutu de comunu, dn. consiliariu Iacobu Bolog'a in siedinti'a tienuta in 5. Aprilie 1870 a comitetului asoc., a facutu propuneri: cá comitet. asoc. se recunosca necesitatea redicarii unei academii romane de drepturi si se faca pasii necesarii in ast'a privintia; spre scopulu acest'a se se faca unu proiectu pentru castigarea midiulóceloru necesarie, care priminduse de comitetu, se se asterna la cea mai deaprópe adunare gen. a asoc. spre incuvenientiare si punere in lucrare.

Acést'a propunere a primit'o comit. asoc. de a sa, a alesu un'a comisiune de 5 insi pentru elaborarea susu-numitului proiectu, — comisiunea alesa a elaboratu proiectulu, care proiectu substernendulu comitetului asoc., in 29. Iuliu 1870 s'a primitu cu unanimitate de voturi. — Proiectulu s'a si publicatu prin foiale romane, deci fiendu cunoscutu, afla de prisosu de a se mai ceti, si propune, cá adunarea gen. se'ln primésca de alu seu intru tóte.

ad XVII. 1) Adunarea primesce intre aplause viie proiectulu susu-amentitu in genere.

a) Presidiulu întreba, nu cumuva are cineva de

*) Asemene s'au censuratu si socotelele cancelariei asoc. Not'a secret. II.

a vorbi ceva in specie la órecare punctu alu proiectului.

Ne avendu nimenea de a vorbi, presedintele observa la § 5 d'in proiectu, cà dispusetiunea acestui §, cá deciderea in privinti'a locului, unde ar fi se se redice academia, se se aduca prin doue d'in trei parti a presentiloru, póte se faca aducerea unui conclusu in intrebarea acésta cu nepotentia, déca s. e. nu se va poté midiulocí maioritaea de $\frac{2}{3}$ parti, atunci remane nedecisu, unde se fia academi'a, si d'in acésta, va fi cu nepotentia si redicarea academiei; — provocà dar pe adun. gen., cá se ia in consideratiune acésta intrebare si se schimbe §. 5 d'in proiectu intr'acolo, càtu deciderea despre locu se se faca prin maioritaea de voturi, a contributoriloru de fatia.

Dn. concepistu la curi'a de casatiune, Calutiu propune, cá proiectulu se se dea membriloru spre un'a meditare si studiare seriósa, si apoi se se aduca in siedinti'a de mane, la desbatere, punctu de punctu.

La care presedintele observà, cà proiectulu e un'a-data in genere primitu de adunare, prin urmare cu acésta propunere a intardiatu.

Dn. cons. Elia Macelariu dà deslucire preste §. 5 d'in proiectu si díce, cà comissiunea resp. a voitu se nu decida despre locu unu numeru neinsemnatu de contributori, ci cá despre acelasiu se se decida intru un'a adunare, carea va stá d'in doue tertialitati ale contributoriloru. Dispusetiunea dar de $\frac{2}{3}$ parti, nu se referéza la celi de fatia, ci la toti contributorii. Presedintele observa, cà déca comitetulu a voitu se intieléga asia §§-ii, atunci l'a stilisatu reu si trebue schimbatu tecstulu.

Dn. Iustinu Popfii propune se se modifice §. 5 in termini mai chiari, asia, cà despre locu se va decide in un'a adunare statatória d'in 2 tertialitati a contributoriloru, prin maioritate de voturi.

ad XVII. a) Adunarea primesce propunerea presiedintelui, intregita prin propunerea dlui Iustinu Popfii, cá adeca despre loculu, unde ar fi de a se redicá academi'a romana, se se decida in un'a adunare, costatória d'in 2 tertialitati a contributoriloru prin maioritate de voturi. Presedintele observa de nou, cà acésta dispusetiune inca póte face cu nepotentia aducerea unui conclusu, déca vomu considerá, cà ce numeru insemnatu, de romani va contribui pentru redicarea academiei, si locuindu romanii pre unu teritoriu asia de intensu, ori unde se va convocá adunarea, cu anevoia voru luá parte la aceea $\frac{2}{3}$ parti ale contributoriloru; deci provoca pe adunare, cá si acésta intrebare se o ia la o cumpanire seriósa.

b) Dn. Elia Macelariu in legatura cu conclusulu de susu propune, se se decida, cá in casu, candu nu s'ar aduná neci 2 tertialitati d'in contributori, contributorii adunati de fatia, se fia indreptatiti a convocá un'a adunare extraordinaria, amentinduse cu oca siunea convocarei, cà nou'a adunare va decide despre locu, ori d'in càti membrii va costá.

La acésta observa dn. presied. urb. d'in Deesiu

Georgie Lászlo, cà ar fi bine se se lase deciderea despre locu, pàna ce va fi castigatu capitalulu de lipsa.

ad XVII. b) Propunerea dlui Elia Macelariu se primesce de adunare.

2) Despre propunerea comitetului asoc. d'in siedinti'a tienuta in 26. Iuliu 1870.

Referentele aduce la cunoscienti'a adunarei, cà comitetulu asoc. in urm'a conclusului facutu in adunarea gen. tienuta in Siomeut'a mare la propunerea dlui secret. gub. Lad. Vajda despre elaborarea unei carti agronomice, a facutu unu proiectu, dupa care ar fi de a se elaborá numitele carti.

Comissiunea esmisa censurandu proiectulu, 'lu afla de bunu si 'lu recomanda spre primire, cu adaugere, cá dupa punctulu b) d'in respectivulu proiectu, se viena unu punctu nou, in care se se díca, cà cartea se tracteze in modu corespondietoriu si despre industri'a agricola si despre modulu introducerei ei, la poporulu nostru, si in urma se fia intocmita pentru instructiunea scolaria si privata.

ad XVII. 2) Adunarea primesce propunerea comissiunei.

3) Despre propunerile comitetului asoc. d'in siedinti'a extraordinaria dto. 12. Maiu 1870.

a) In privinti'a facerei unui album, in carea se se insemne biografiile barbatiloru nostri celoru mai destinsi si mai meritati fatia cu asociatiunea.

b) In privintia introducerei unui registru (in forma de carte de auru), in carea se se pastreze numele acelora, cari se destingu prin beneficia pentru inaintarea literaturii si culturai poporului romanu.

c) In privinti'a modalitatiei de a se castigá date si informatiuni despre starea locuitoriloru romani d'in tienuturile muntene, si modalitatea de a imbunatati starea lor.

Comissiunea censurandu acestea propuneri, a decisu a le recomandá adunarei spre primire cu adaugere: cá la propunerea prima (de sub a) in privinti'a escrierei de premia pentru elaborarea respectiveloru biografie, de una-camdata se nu se escria neci unu premiu, ci comitetulu asoc. se se insarcineze a'si procurá biografiile si portretele barbatiloru destinsi in modulu, care i se va parea d'in tempu in tempu mai corespondietoriu.

Candu va fi colectiunea destulu de intregita pentru tiparire, comitetulu se o aduca la adunarea gen. spre ulterioara despunere; ér cu privire la propunerea (de sub b) pentru introducerea unui registru de barbati de ai nostri destinsi: cá conclusulu comitetului in privinti'a acésta se nu se publice pre calea diurnaleloru, ci se se comunice subcomiteteloru prin cercularia in modu oficiosu, si totu-deauna-data se se lase afara biografiile si portretele binefacútoriloru; in urma cu privire la propunerea de sub c) fatia cu castigarea dateloru despre starea poporului romanu munténu, cá se se adauge: cá subcomitetele se-si dea parerea despre mesurile ce ar poté luá asociatiunea despre referintiele locali pentru delaturarea

reului, ér cealalta parte a propunerii comitetului se remana afara.

ad XVII. 3) Adunarea primesce propunerea comisiunii.

4) Despre propunerea comit. asoc. d'in siedintia extraordinaria d'in 26. Iuliu 1870 in privintia tiparirii opului agronomicu intitulatu: „Viti'a cultivata“ de dn. Ioane Chitu.

Referentele arata, cà comit. recomanda adunarii gen. tiparirea opului in 2000 ecemplaria, dupace se voru face unele modificari indigitate de comitetu, ér auctoriului in semnu de recunoscintia se se cedeze unu numeru de ecemplaria. Comisiunea censurandu mai multe pasagie d'in acestu opu, cumu si propunerea comitetului, e de parere si propune, cá opulu se se redea comit. asoc. cu acea insarcinare, cá se asculte in asta materia barbatu de specialitate; in modulu acesta, in intielegere cu auctoriulu, se se ingrigésca despre stabilirea terminiloru si purificarea stilului, si astfelu fiendu opulu completatu, se se aduca éراسي la adun. gen. spre decidere ulterioare.

ad XVII. 4) Adunarea primesce propunerea comisiunii.

5) Despre propunerea comit. asoc. d'in siedintia extraordinaria tienuta in 26. Iuliu 1870 in privintia charthiei comitetului centrale a tenerimei romane academice pentru serbarea de amentire la mormentulu lui Stefanu celu mare.

Referentele raportéza, cà comit. asoc. nepotenduse abate dela bugetulu preliminaru de adun. gen., nu póte face destulu rogarei comitetului junimei rom. acad. ddto. 1. Iuliu 1870 spre a sprigini materialmente acésta maretia intreprindere, ci o recomanda cu tóta caldur'a adunarii gen.

Comisiunea esmisa, avendu in vedere, cà midiolócele asociat. suntu menite eschisive pentru scopulu literaturii si culturii poporului romanu; pre langa aceea avendu asoc. a despune inca despre midiolócele fórte neinsemnate fatia cu legionulu nostru de trebuintie, e de parere, cà cu ajutoriu banescu d'in cass'a ei propria, asoc. nu póte concurge; totu concursulu, ce'lu póte dá adun. gen. este: de a recomandá deschiderea unei liste de colectiune intre membrii de fatia ai asoc.

ad XVII. 5) Adunarea primesce propunerea comisiunii esmise.

6) Despre impartasirea comit. asoc. ddto. 5. Iuliu 1870, prin carea se face cunoscuta abdicarea dlui Georgiu Baritiu, d'in postululu de secretariu I. alu asoc. ddto. d'in 24. Iuniu 1870.

Comisiunea e de parere, cà resolvirea acestei impartasiri va urmá la actulu alegerei oficialiloru, si speréza, cà rezultatulu va fi negativu, re-alegúnduse éراسي dn. G. Baritiu in postululu de secret. I.

ad XVII. 6) Adunarea primesce propunerea comisiunii.

7) Despre prim'a propunere a dn. Axente Severu, carea e urmatória: „Tienenduse de problemele prin-

cipali ale asoc. si inaintarea intereselor agronomico in patria, pentru a poté corespunde acestei misiunii; adunarea decide: a se cumperá d'in midiolócele asoc. unu bunu corespondentoriu in Transilvani'a. Cu realizarea acestei decisiuni, adunarea insarcinéza pre comitetulu ei, si 'lu auctoriséza totu-odata a inchiá si contractulu de cumperare, care inse pentru asoc. va fi obligatoriu, numai dupa incuvenientiarea prin cea mai deaprópe adun. gen.“ Comisiunea esmisa afla acésta propunere de salutaria si o recomanda adun. spre primire.

Dn. Elia Macelariu observa, cà adaosulu propunerii de susu, care suna: „cà pentru asoc. este obligatoriu contractulu numai dupa aprobarea adunarii gen.“ face tóta propunerea ilusoria, pentrucà nu se va aflá nimene, care se inchiaie unu contractu despre unu bunu, care contractu pre densulu se'lu oblege indata dela inchiaiere, ér pre asoc. numai dupa aprobarea adunarii gen. a asoc. Deci de-si recunósce momentositatea obiectului, crede totusi, cà s'ar poté concredere comitetului asoc. atátu cumperarea, càtu si inchiaierea definitiva a contractului.

Dn. vicecapitanu Iosifu Popu susutiene parerea comisiunii, si afirma, cà nu are téma, cà nu se vorú aflá concurenti destui si pre langa conditiunile d'in propunerea comisiunii.

Dn. Elia Macelariu isi susutiene propunerea.

Dn. protop. d'in Vaadu Ioane Popu se alatura la propunerea dlui Macelariu, d'in motivu, cà amanarea aprobării contractului pana la adun. gen. ar poté causá dauna.

Dn. Ioane Florianu adauge la propunerea dlui Macelariu, cá conclusulu comitetului asoc. in atare casu, se se impartasiésca si cu presedintele asoc., de cumuva acesta n'ar fi de fatia la siedintia.

Dn. capitanu supr. Alecsandru Bohetielu primesce propunerea dlui E. Macelariu cu adaosurile urmatória:

a) Cá cu doue septemane inainte se fia incunoscintiatu toti membrii comitetului asoc. despre obiectulu, ce se va pertractá.

b) Cá bunulu, ce se va cumpará se aduca celu puçinu 5 procente dupa venitululu curatu, amesuratu castrului, si atunci comitetulu asoc. se póta inchiá contractu fara neci una restringere; la d'in contra se se reserveze pentru adunarea gen.

Dn. E. Macelariu e in contra adaosului 2. alu capitanului A. Bohetielu, de órece se intielege de sine, cà comitetulu nu va cumpará unu bunu, care se aduca mai puçinu de 5 procente, si asia se faca dauna fondului asoc.

Presidiulu e de parere, cá se se adauge la propunerea dlui Macelariu: cá atunci se fia siedintia plenaria de 12 membri ai comitetului asoc., afara de presedinte.

Punenduse la votu propunerea dlui E. Macelariu, adunarea o primesce.

Dupa acésta se pune la votu adaosulu primu alu dlui capitanu A. Bohetielu (de sub a) cu adau-

gerea presidiului, „cà atuncia se fia siedintia plenaria de 12 membri afara de presiedinte.“

Adunarea primesce adaosulu propusu impreuna cu propunerea presiedintelui.

Se pune apoi la votu adaosulu alu 2lea (de sub b) alu dlui capitanu A. Bohetielu.

Se primesce de adunare per majora.

8) Despre a dou'a propunere a dlui A. Severu, care e urmatóri'a: Considerandu, cà viétia si sanetatea este celu mai scumpu tesauru pentru omu; considerandu, cà in sfer'a igieniei s'a lucratu pàna acuma fórte puçinu la noi, pre candu opurile de feliulu acest'a suntu de mare iniurintia la poporu, adunarea decide a se statori unu premiu de 50 galbeni pentru cea mai buna carte de igienia poporaria. Cu realizarea acestei decisiuni se incredintiéza comitetulu asoc. spre a publicá concursu in unu tempu corespundietoriu trebuintieloru nóstre, si cu deosebire se se invedereze relele urmari ale abusarei cu spirituóse.

Comissiunea esmisa afla de buna propunerea dlui A. Severu, si propune defigerea unui premiu de 50 galbeni pentru elaborarea celei mai bune carti de igienia poporaria, ér terminulu pentru concursu se defige pàna la adun. gen. a asoc. d'in 1872.

Dn. Iustinu Popfiu e de parere, cà dupace atari opuri séu nu se cetescu, séu dóra neci nu se cumpara, cartea d'in cestiune, se se tiparésca in brosiure mici.

Punenduse la votu propunerea comissiunei esmise.

Adunarea primesce propunerea comis. esmise.

Actele respective se alatura aici la protocolu sub lit. I).

Fiendu tempulu tare inaintatu, siedinti'a se redica, si presidiulu anuncia continuarea siedintiei pre dupa amiedi la 5 óre.

Continuarea siedintiei a II.

tienuta in 9. Augustu d. m. la 5 óre.

XVIII. Adunanduse membrii presenti ai asoc., si unu numeru alesu de ascultatori, presiedintele deschide adunarea intre sunetele tréscureloru si pune intrebaria: ce ar fi de facutu cu acele doue disertatiuni, a caroru legere s'a fostu amenatu in siedinti'a prima, dupace agende inca restau multe, si tempulu e fórte scurtu.

Dupa unele desbateri adunarea decide, cà disertatiunea dlui capitanu pens. Franciscu Mihailasiu se se alature la actele adunarei, si a se incredintiá comitetulni a o tipari in foi'a asociatiunei, déca o va afla apta spre publicare; ér despre a lui Georgiu Pletoșu, carea nu se potù inca censurá de comitetu, se se intrebe auctoriulu, déca vrea se o iea inderetu si se o cetésca la urmatóri'a adunare gen.

Auctoriulu intrebanduse, o reprimi.

XIX. Presidiulu aduce la cunoscienti'a adunarei, cà dupa punctulu 4 d'in programa, vine la ordine alegerea presidiului, comitetului si oficialiloru asocia-

tiunei. Obserba, cà la 2 adunari au fostu pàna acuma alegeri, si neci un'a-data nu s'a templatu in sensulu statuteloru cu asecurarea deplinei libertati, facünduse cea de antaiu prin aclamatiune, care nu o cunoscu statutele, ér adou'a prin votisare nominale cu graiulu; alegere cu deplina libertate fara presiune, numai atuncia are locu, candu votarea se face in secretu. De aceea recerca pre adunare, cà mai antaiu se se faca alegerea presiedintelui si vicepresiedintelui, votanduse prin siedule, care se voru depune in urn'a de inaintea presidiului. Dupa aceea se va votá pentru oficiali, si in urma pentru comitetu totu in acelu modu.

Presidiulu dupa acestea suspende siedinti'a pre câteva minute.

Redeschidinduse siedinti'a, dn. cassariu Const. Stezariu suinduse pre tribuna, cetesce numele membriloru indreptatiti la alegere, cari pre rendu punu in urna, siedul'a cu voturile pentru presiedinte. Fininduse acést'a, se alege una comissiune scrutatória d'in dd. dr. Rafiu, I. Vulcanu si dr. I. M. Lazaru, careia se incredintiá scrutiniulu.

Comissiunea se retrase in un'a odaia separata, ér siedinti'a se suspende pàna la finirea scrutiniului.

Finindu comissiunea esmisa scrutiniulu, presidiulu redeschide siedinti'a, si referentele comissiunei scrutatóriare dn. I. Vulcanu face adunarei cunoscutu, cà numele votantiloru este 107, dintre acestia an capatatu pentru postulu de presiedinte dn. canon. Tim. Cipariu 42 voturi; Ecsel. sa dn. Lad. Bas. Popu 65 voturi, si asia a intrunitu una majoritate de 23 vot. Pentru postulu de vicepresiedinte a capatatu dn. Iac. Bolog'a 85 voturi; dn. I. Hannia 20 voturi; alti doi domni membri câte unu votu.

ad. XIX. Presidiulu anuncia intre sunete de tréscuri, cà de presiedinte e alesu cu majoritate de voturi Lad. B. Popu; de vicepresiedinte I. Bolog'a cu majoritate de voturi; la care adunarea prorumpe in esclamari de „se traiésca,“ urmate de sunetulu tréscureloru.

Fiendu tempulu inaintatu, siedinti'a se inchide, anuncianduse tienerea siedintiei urmatórie pre mane la 9 óre a. m.

Naseudu in 11. Augustu 1870.

Lad. Bas. Popu,
presiedinte.

Ioanu V. Rusu,
secret. II.

Notari ad hoc:

Dr. Ioane M. Lazaru. Iustinu Popfiu. Macs. Popu.

Astfeliu protocolulu siedintiei a II. s'a verificatu prin subscrisii:

Naseudu in 12. Augustu 1870.

Membrii verificatori:

Greg. Moșilă. Ioach. Muresianu. Dr. Ștef. Popu.
Florianu Pertiu. Ioane Florianu.

D'in pomelnicul martiriloru romani dela 1848—49.

(Continuare).

Districtulu Sibiiului.

Absdorf¹⁾ 17. si 19. Ianuaru 1849 3 barbati mutilati si ucisi prin insurgentii, carii au navalitu in comuna.

Altflaigen²⁾ 4. Noembre 1848 12 barbati. In 4. Noembre 1848 rebelii d'in Háromszék si Erdővidék navalira asupra comuneloru Ilek si Altflaigen, le devastara si le prefacura in cenusia. Acesti 12 individi murira de pusca, ér alti 3 ind., aici neinsemnati, au remasu cá invalidi.

Altflaigen 4. Noembre 1848 Georgie Rufu, popa 1 barb. Acesta fù prinsu de susu citatii rebeli, dusu la Odorheiu, unde cadìu cá victima tribunalului de acolo.

Alzen³⁾ 1. Maiu 1848 Ioane Novacu 1 barbatu, fù ucisu la mandatulu unei comisiuni ambulatórie unguresci.

Baasen⁴⁾ 18. Ian. 1849 1 barb., ucisu prin insurgentii navalitori in comuna.

Bägendorf⁵⁾ Aprile 1849. Ioane Solomonu, Toma Bendersianu, Ionu Pecurariu, Ioane Vetaonu, Kirionu Nicola. Ioane Bersianu si mum'a lui, 6 barb. si 1 fem. Tribunalulu revolutionariu ungurescu, prin care fù executata mórtea acestora, a costatu d'in Mich. Fronius, Gábor Maurer, Paul Földvári, Ludwig Szaboszlai, Stef. Komaromi, Alexander Csechy, Anton Nánási, Samuel Nánási, Joanes Nánási, Gilen Josef, Nagy István, Kuza György, Keczek Samuel, Kováts Lajos, Nagy Sándor, Miklos David, Miklos Elek Opasi, Peter Rollean(?) Sándor, Nagy Sándor.

Baiersdorf⁶⁾ Ianuaru 1849 1 barbatu ucisu de insurgenti.

Bácsfalva⁷⁾ 16. Dec. 1848 2 barb. mutilati si ucisi prin insurgentii navalitori in comuna.

Ianuaru 1848 2 barb. deto.

Bell⁸⁾ Maiu 1848. 3 barb. executati prin sententi'a tribunalului revolutionariu.

Benczencz⁹⁾ 6. Febr. si 13. Aprile 1849 15 barbati, 9 fura puscati, ér 6 mutilati in altu modu prin trib. compusu d'in indiv. de susu.

Bistritz Aprile 1849. Iola Kirilla, 1 barb., executatu prin trib. revolutionariu.

Bodola 5. Dec. 1849 Nic. Blendea, Nic. Nikeva 2 barb., fara judecata puscati la mandatulu unui anu-mitu Sárosi.

8. Martie 1849 1 barbatu terorisatu si ucisu prin insurgentii navalit. in comuna.

Bolkács Ian. 1849 4 barbati deto.

Broos¹⁰⁾ 11. Febr. 1849. 1 barb. la mandatulu

maiorului de honvédi Weber fù batutu cu 200 betie, pentrucà in Febr. 1849 impreuna cu o patròla c. r. militara luase dela insurg. 7 cara de provisiune, in urm'a carei batai si muri(!) —

Dobra 5. Ian. 1849 Iosifu Nandra, 1 barbatu, ucisu la mand. conductorului insurgentiloru.

6. Febr. 15 barbati deto.

10. Maiu 1849 Lazaru Temesianu, 1 barbatu, fù ucisu singuru d'in cauza, pentrucà consolá pre càtiva frati de ai sei captivi cu cuventele: „Lasati, cà indata voru sosí imperialii.“

6. Febr. 1849 4 barbati, 2 puscati, 2 mutilati, apoi ucisi.

5. Maiu 1849 Ilie Lupu, Duruga Kisu, Mengutiú Petru si Sume Adamu, 4 barbati, executati prin sententi'a tribun. revolutionariu.

7. Febr. 1849 2 barbati ucisi prin insurgentii invasionatori.

Bros Maiu 1849 Nicolau Kotinits, 1 barb., executatu prin sententi'a tribun. revolution.

Burgberg Maiu 1849 Ioanu Lazaru, Danu Lazaru, Andreiu Bellye, Andreiu Berghine, 4 barb., executati prin sententi'a unei comisiuni ambulatórie revolutionarie.

Bürgesch Aprile 1849. Ioane Ceapa, 1 barbatu, executatu prin sententi'a trib. revolutionariu.

3. Maiu 1849 Sanu (?) Stoica, Ripa Slada, Adamutiú Ciurgu, 3 barb., la mandatulu unui sergente de insurectiune, batuti cu càte 100 betie.

28. Iuniu 1849. 1 barb. ucisu prin insurg. invasionatori in comuna.

Csernátfalva 12. Noembre 1848. 6 barbati impuscati prin invasionatori in comuna.

Cserged Aprile 1849. 1 barb. deto.

Deutsch Pian 2. Febr. 1849 1 barb. terorisatu, ucisu prin invasionatori.

Donnersmarkt 19. Ian. 1849. 3 barb. deto.

Nicolau Rusu 1 barbatu fù aruncatu in flacar'a casei sale aprinsa de insurgenti, unde au si muritu.

Sandu Calusieru. Acesta fiendu orbu, fù ucisu langa conducatori'a sa.

Maiu 1848. Ioh. Alpini, 1 barbatu. Acesta fù impuscatu in fuga si la mandatulu maj. de insurg. Al Alsó inmormentatu sub furci.

Dunersdorf 24. Martie 1849 Ioh. B. Munteanu, Andreiu Lazaru, Georgiu Lazaru, Simione Babesiu, Ioane Mihailutiú, Nicola Heva, Georgiu Lazaru, Basiliu Constantinu, Ioane Crisianu, Todoru Dillea, Lazaru Gligoru, Ioane Suni, Ana, Simione Constantinu, Ioane Crisianu, Luca Mosore, Nicolae Copete, Bartholomeu Goga, Const. Copete, Dumitru Manta, Nicolau Lazaru, Ioane Crista, Nic. Babesiu, Titzka Sani, 23 barbati. La mandatulu major. de insurgenti Jenei Joska fura scosi toti locuitorii d'in Muresiu-Osiorheiu(?) afara, si prin decimatiune fura alesi acesti 23 romani si 11 sasi, dusi d'in diosu de comuna la tiermurile Ternavei, unde fura puscati toti si aruncati in Ternava.

¹⁾ Comuna in scaunulu Sibiiului. ²⁾ Romanesce: Felacu, in comitatulu Albei superioare. ³⁾ Oltien'a, in scaunulu Noericu. ⁴⁾ Basn'a, in scaunulu Mediasiu. ⁵⁾ Bendorfu, scaun. Noerichu. ⁶⁾ Crainimotu, in scaun. Bistritiei. ⁷⁾ Bacea, in comit. Hunedórei. ⁸⁾ Buba, in comit. Albei sup. ⁹⁾ Bintientu, in comit. Hunedórei. ¹⁰⁾ Orastiea, orasiu.

Elisabethstadt 26. si 30. Ian. 1849 5 barb. impuscati de invasionatorii insurgenti.

Frauentdorf Aprile 1849 Bucuru Lungu 1 barb., ucisu si terorisata de invas. in comuna.

Felfalva Februaru 1849 Triff Simione, Ioane Simione, Popa Ioane, Damianu Constantinu, Mira Patue, Baci Teodoru, Cenger Alexi, Versanu Vasilie 8 barbati. Acesti 8 individi, cari dupa date secure au fostu nevinovati, fura ucisi prin brutalitatea locotenentului de venatori unguresci Paulu Magyari.

Galatiu 10. Augustu 1848 Copranu Trifanu 1 barbati. Acesta sub pretextu de conducatoriu fu amagitu d'in comuna, apoi inpuscatu de insurgenti.

Dealu mare 17. Aprile 1849 5 barbati terorizati si ucisi de insurg. invasionatori.

6. Febr. 1849 Romosianu Nutiu 1 barb. omoritu prin sententi'a tribun. revolut.

Glogoritia Ian. 1849 17 barb. deto.

Groszpold 5. Febr. 1849 12 barb. deto.

15. Martiu 1849 1 barb. deto.

Groszprobsdorf Martiu 1849 Dumitru Cretiu, Maidu Olteanu 2 barb., la mandatulu comandantelui d'in Sighisióra capatara câte 100 betie, apoi fura inpuscati prin Benk(?) Ferencz.

Maiu 1849. Iancu Mohider 1 barb., fu inpuscatu prin serg. de cav. Benk.

2. Maiu 1849. Curutiu Dumitru 1 barbati, ucisu prin brutalitaiea propriet. Rákosi.

Hássag Febr. 1849 1 barb. omoritu prin invasiunea insurgentiloru.

Sibiiu 6. Martiu 1849 1 barb. prin invas. insurgentiloru.

5. Aug. 1849 1 barb. deto.

22. Martiu 1849 Joh. Pauleti d'in Rosia 1 barb., ucisu prin tribunalulu din Sibiiu.

13. Martiu 1849 Johanna Barbu din Darstadt 1 femeia deto.

Aprile 1849 Nic. Deplecu deto.

13. Aprile 1849 Ioanu Gligovitiu din O. Gerez. Nic. Gligovitiu 2 barb. deto.

Iuliu 1849 Samuilu Blisco deto.

Aprile 1849 Onea Popi Todoru, Mich. Mundra, Lada Balintu, 3 barbati deto.

Hohendorf, Martiu 1849 Foram Ilisie, inpuscatu de Brusz Ferencz la mandatulu grafului Fr. Haller.

Hoszufalu 8., 17. Dec. si 17. Octombore 1848 36 barbati si 3 fem. prin insurg. invas. prin comuna.

Jacobsdorf 15. Aprile 1849 1 barb. inpuscatu.

Kaisd Aprile 1849 2 barb. deto.

Jevodits Febr. 1849 1 barb. deto.

Kaltwasser Maiu 1849 1 barb. deto.

Dinu Bucuru, Dumitru Moldovanu 2 barb. executati la morțe prin sententi'a trib. revolutionariu.

Kleinpold 4. Febr. 1849 3 barbati inpuscati prin invasiune in comuna.

Kelnek 26. Iuliu 1849 6 barb. ucisi prin terrorismulu insurg. invas.

Kis-Sajo Febr. 1849 Niculae Husca la mandatulu condat. de insurgenti Szász Farkas.

Kis-Budák Aprile 1849 6 barb. Acestia fura escortati de unu despartimentu de insurg. càtra Posmusiu, ér pe drumu fura inpuscati.

Cornetielu 6. Aprile 1849 8 barbati prin terrorismulu insurgentiloru.

Kövesd 23. Aprile 1849 Filimonu Kováts, Simionu Arménu, Ioanu Varga, Nic. Cojocariu, Cartesur(?) Varga, Silvestru Arménu, Nestoru Arménu, Simionu Carganu, 8 barbati. Acestia fura executati prin comisiunea ambulatória sub Fronius.

Kreisch 11. Martiu 1849 Ioanu Haiduk, la mandatulu vicecomitelui de atunci Alecsandru Nagy.

Lademos Febr. 1849, 2 barb. La Magarei fura inpuscati doi romani cu numele Husar si Craciunu Kizak, ambi d'in Magarei, la mandat. nobililoru din Berkesch, Szaboszlai Lajos si Kovács László prin insurg. 300 de pasi d'in diosu de comuna.

Langendorf 6. Febr. 1849, 2 barb., torturati si ucisi de insurgenti.

Langenthal Ian. 1849 1 barb. deto.

Lodormany Ian. 1849 1 barb. deto.

Magerusiu 26. Febr. 1849 2 barb. inpuscati de insurgenti.

Dec. 1848 1 barb. deto.

Maltdorf 5. Maiu 1849 Baiu Georgiu executatu prin sup. locotenentulu de insurgenti Benk Ferencz la mandat. graf. Franc. Haller.

Manarade Iuniu 1849 5 barb. torturati si ucisi prin insurgenti.

Marcos 11. Febr. 1849 Xenofonu Dogariu executatu la mandat. lui Sárosy.

Martinsdorf Apr. 1849 Ioanu Ceope, Antonu Colutiu, Senu Pecura, Candidu Romanu, Ioanu Vladu, Ioanu Solomone, 6 barbati, executati prin comisiunea de rebeli ambulátore sub Fronius.

Mediasiu Febr. 1849 2 barb. prin insurgenti.

9. Febr. 1849 Ioanu Sedrianu, Georgiu Moga, Ionu Cerva, 3 barbati, cei doi d'intaiu inpuscati prin sergentele de insurgenti Hagelte(?)

Martiu 1849 1 barbati prin insurgenti.

Michelsdorf Iuliu 1849 2 barbati torturati si ucisi de insurgenti.

Maiu 1849 Toma Osinu deto.

Micasasa Ian. 1849 2 barb. deto.

Muckendorf 6. Aprile 1849 Boeriu Abelu, G. Bolborea, Bucuru Bolborea, 3 barbati, ucisi la mandatulu lui Kászoni.

6. Aprile 1849 Ioane Popa, Georgiu Novacu, Ilie Chîrculu, 3 barbati, executati fara sententi'a si judecata de insurgenti.

Georgiu Chindea. Acesta se incercà se fuga d'in captivitate, fu inse prinsu si ucisu de insurgenti.

Sabesiu Aprile 1849 Pav. Radu ucisu la mandatulu comandantelui de atunci d'in orasiu, fara judecata.

Aftinie Oanea ucisu de insurgenti.

7. Febr. 1849 11 barb. omoriti de insurgentii navalitori in comuna.

Noembre 1848 1 barbatu deto.

Nados 2. Maiu 1849 Mich. Cifrea, la mandatulu judelui de cercu Sigmond Vas luatu captivu, apoi demicatu.

Nagy-Sajo Aprile 1849 Petru Balme fũ puscatu d'in arbitriulu capitan. de insurg. Szõts Farkas.

Neudorf Aprile 1849 Georgiu Bokos, ucisu la mandat. lui Irinius(?)

Nucetu 6. Aprile 1849 12 barb. ucisi de insurgenti in modu barbaru.

Nyen 5. Dec. 1849 Georgiu Kilosa, Moise Blendea, Ionu Iackos, 3 barbati, trucidati fara sententia la mandatulu lui Sárosi.

24. Dec. 1848 1 barbatu trucidatu de insurgenti.

Pálos Febr. 1849 3 barbati deto.

Posmusiu Aprile 1849 Stefanu Suci, Teodoru Rusu, 2 barbati, la mandatulu conduct. de insurg. fara sententia trucidati.

Ionu Suci, Tanase Suci, 2 barb., la mandat. capit. de insurg. Szõts Farkas.

Petelea Iuniu 1848 1 barb. trucidatu de insurg. navalit. in comuna.

Purcaretiu 17. Dec. 1848 Radu Seitanu, Stoica Gogolanu, 2 barbati, in tempulu devastarei comunei ucisi prin Sárosi.

Racovitia 17. Martie 1849 1 barbatu trucidatu de insurgenti.

Resinariu 5. Aug. 1849 1 barbatu deto.

Reuszmart (Miercurea) 4. Febr. si Aprile 1849 2 barbati deto.

Reussen Maiu 1849 1 barbatu deto.

Rodu 16 Iuniu 1840 1 barb. puscatu de insurg.

Ramosu 25. Aprile 1849 Ilie Mihaița deto.

6. Febr. 1849 1 barbatu deto.

Rothenthurm (Turnu-rosiu) 1849 4 barb. trucidati in modu barbaru de insurgenti.

Rovas Maiu 1849 Chilimu Koska executatu prin comis. revol. ambulatória.

Rucaru Aprile 1849 Ionu Bogdin, Zachei Conce, Adamu Baleanu, 3 barbati, executati prin comis. ambulatória sub Iunius(?).

Salzburg Maiu 1849 Nicolae Passa, executatu prin . . .

Schalldorf Maiu 1849 Maicker Reitu, Simione Ilisla, Moise Sepp, 3 barbati, ucisi prin tribun. revol.

Scharosch Ian. 1849 Ocenicu Mirsa la mandatulu capitanului voluntariloru Csanádi Lajos.

Ocenicu Nicolae deto.

28. Ian. 1849 1 barbatu trucidatu de insurg. in modu barbaru.

Szászalmos Ian. 1849 5 barb. si 1 fem. deto.

Schässburg Aprile 1849 Petru Colcearu fu inpuscatu la mandatulu graf. Fr. Haller.

14. Ian. 1849 1 barb. trucidatu de insurgenti.

Szász-Regenu Aprile 1849 Adamu Kirilla la mandatulu lui Nagy Sándor inpuscatu.

Tómn'a 1848 2 individi d'in Csernek trucidati de insurgenti.

3 indiv. d'in Zopratz deto.

1 indiv. d'in Szovaji deto.

8 indiv. d'in Széplak deto.

Seiden, Isacu Oprea d'in Craciunelu deto.

Siboth 14. Martiu si 14. Aprile 1849 2 barb. trucidati de insurgenti.

Scholten 14. Ian. 1849 1 barbatu ucisu, pentruca au aflatu la densulu o scrisore adresata prefect. Axente Severu.

Sommerburg 12. Dec. 1849 2 barb. trucidati de insurgenti.

Stolzenburg Ian. 1849 7 barb. deto.

Széplak Martiu 1849 1 barbatu si 3 femei au moritu in urm'a maltractariloru de insurgenti.

17. Martiu 1849 1 barb. trucidatu de insurgenti.

Tartlau 12. Noembre si 5. Decemb. 1848 d'in Széplak 3 barbati, unulu inpuscatu, ceia 2 torturati de insurgentii invas.

Tatrang 15. Dec. 1848 3 barbati deto.

8. Dec. 1848 Ionu Sansa, Georgiu Penes si Ioanu Baleanu, 3 barbati, executati la mandatulu colonelului de insurgenti Sárosi.

8. Dec. 1848 1 barb. trucidatu de insurgenti.

15. Dec. 1848 Ionu Vaicubanu, Vas. Peniganu, Cecsiani Vaihuber, 3 barbati, la mandatulu colon. Sárosi.

Thalheim 11. Martiu 1849 1 barbatu trucidatu de insurgenti.

Teckendorf Martiu 1849 Israila Pantilimonu, Tanase Teodoru, Bucuru Vasilie, 3 barbati, executati prin sententi'a tribunalului revolutionariu.

Martiu 1848 2 barbati trucidati de insurgenti.

Aprile 1849 Shal Teodoru. Acestui si la alti doi sasi mai antaiu li s'au rapitu vitele, dupa acea fura desemnati si dusi in macelari'a, unde fura ucisi cu lemne de cãtra venatorii unguresci.

Martiu 1849 Teodoru Filimonu si Ioanu Mihaile Loki, ambii d'in Posmusiu, 2 barbati, fura inpuscati la mandatulu comand. de statiune Backer.

13. Aprile 1849 Campianu Gira Ioane. Acestuia dupa mai multe maltractari i s'au frantu manele, fũ inpuscatu.

Febr. 1849 Ionu Boeriu d'in M. Marton, Arseniu Teodoru, Toma Vasilica, Papu Vasilica, Pavelu Ionu, 4 barbati, d'in arbitriulu lui Kolbász Ferentz si Bakay, acesti 4 toti d'in Szász-Erked.

Aprile 1849 Somesianu Mihaila inpuscatu la mandatulu unui Putnaki.

Somesianu Danila d'in Köbölkut fũ inpuscatu la cererea unei asia numite Juliana Ratiu.

Olteanu Chirila d'in Fűskut inpuscatu de insurg. In diu'a de Pasci 1849 Chirven Petre d'in Kisfalau si Bucovai Teodoru d'in Orosfai'a, 2 barbati, fura inpuscati la mandatulu lui Tertei István(?).

Teufelsdorf 18. Febr. si 18. Aprile 1849, 7 barbati trucidati de insurgenti.

Tordás 18. Febr. 1849 1 barb. inpuscatu de insurgenti.

16. Febr. 1849 1 barb. trucidatu de insurgenti.

Ujfalau Martiu 1849 6 barb. deto.

Ujgezes Maiu 1849 Teodoru Mihaila, Teodoru Galva, 2 barbati, executati de comisiunea rebeliloru ambulatória sub Fronius.

Vecsesd Aprile 1849 Ionu Simionu Sani, Georg Mihaiu, Martinu Bate, Ionu Stai Iama, 4 barb., d'in acésta comuna fura 15 individi in urm'a sententiei unui tribunalu revol. batuti pre mórte si viétia. George Mihaila, care in urm'a acestei batai nu a moritu, fù inpuscatu de Szabozlai Lajos.

Veszöd Aprile 1849 Dumitru Pascu, Andreiu Pensariu, Pavelu Cherra, Dumitru Pensa, Suti Neki si Dumitru Neki, 6 barbati, executati prin sententi'a tribun. revol.

Weisskirchen Febr. 1849 Nyistia Todoru, Ifthimie Irie, Andreiu Gligoriu, Baiu Ionu, Beganu George, Indarai Ionu, 6 barbati, acestia fura dupa prim'a captivitate scosi la campu, fura mai antaiu strapunsi cu baionetele, apoi inpuscati.

Octombre 1848 si Aprile 1849 13 barbati trucidati de insurgenti totu acolo.

Aprile 1849 Kuszye Loginu, Cristea Ionu, 2 barbati, la mandatulu graf. Fr. Haller inpuscati.

Zajzer 7. Dec. 1848 1 barb. trucidatu de insurgenti.

(Va urma.)

Nr. 257—1870.

Protocolulu siedintiei lunarie a comit. asociat. trans.

tenute in 6. Sept. c. n. 1870 sub presidiulu Ilust. sale dn. vice-pres. Iac. Bolog'a, fiendu de facia dd. membrii Il. sa dn. cons. fin. P. Manu, Rev. dn. protop. I. Hannia, dn. senat. Petru Rosc'a, dn. secret. fin. Ioanu Tulbasu, Rev. dn. ases. cons. Zach. Boiu, dn. Vis. Romanu, dn. secret. II. I. V. Russu, dn. adv. dr. Dem. Racuciu, dn. oficialu pens. Vas. Ardeleanu, dn. prof. I. Maximu si dn. cancelistu magistrat. Ioanu Cretiu.

§ 128. Dn. cons. fin. Petru Manu, conformu conclusului comit. d'in 30. Aug. a. c. fiendu insarcinatu d'in partea presidiului cu censurarea computului, relativu la spesele de caletoria a cassariului si secret. II., avute cu ocasiunea adunarei gen. dela Naseudu, referéza in acestu obiectu.

Arata, cà susu-numitiloru oficiali, li-s'a anticipatu cá spese de caletoria, 200 fr. v. a.; d'in acestia s'au cheltuitu 123 fr. 85 cr., prin urmare vine a se reincassa unu escedente de 76 fr. 15 cr.

Dn. referente, censurandu respectivulu computu, lu afla de acceptabile, si propune aprobarea aceluia in tóte positiunile sale, inse cu aceea adaugere, cá pentru viitoriu, se se fipseze pentru oficialii asociat. diurne anumite pentru asemenea caletorii, si propune d'in parte-si, pre dí câte 2 fr. v. a. de o persóna (Nr. prot. ag. 238).

Presidiulu punendu la discussiune d'in punctu in punctu propunerile dlui referente, in nesu cu posi-

tiunile respectivului computu, positiun. 1, 2 si 3 ale computului, se primescu cu unanimitate si se licidéza.

§ 129. Dupa aceea, veniendu la discussiune, positiunea 4 d'in resp. computu, relativa la diurnele amintiloru oficiali, compute de densii a câte 2 fr. 80 cr. pre dí, asupra acesteia se incinse o desbatere mai lunga, la carea participara mai multi insi d'entre membrii presenti ai comitetului. In decursulu desbateriloru se ivira urmatóriele propuneri:

a) Dn. dr. Racuciu face propunerea, cá oficialiloru se li-se licuideze numai câte 2 fr. pre dí.

b) Dn. prot. I. Hannia propune se li-se licuideze câte 2 fr. 80 cr. pre dí, inse numai pre dílele câte le-au petrecutu in caletoria, luandu-se afara de aici, cele doue díle petrecute in locu, in Naseudu, fiendu-cà acolo oficialii, cá si alti óspeti, au fostu provediuti cu cele de lipsa, in urma

c) Dn. Vis. Romanu, recunoscându numai pe adun. gen. de competente a fipsá diurne pentru oficialii sei, la asemenea caletorii, propune, cá comit. in astu obiectu se faca o propunere motivata la viitoria adun. generale.

Dupace membrii presenti 'si descoperira opiniunile sale, asupra unei séu alteia d'in amentitele propuneri, in urma, punenduse la votu, in ordine, propunerile de sub a) si b), acele se reieptara — punenduse la votu si propunerea de sub c) adoptata si de referintele resp., aceea se primí cu maioritate, inse modificata in acelu intielesu, cá comitetulu se insarcineze pre comisiunea esmitenda la tempulu seu, pentru proiectarea bugetului asoc. pre anulu viitoriu, cá luandu cu aceea ocasiune, in consideratiune si fipsarea diurnelor pentru oficiali, totu-odata se presenteze comit. in acésta privintia o propunere motivata si detaiata, carea apoi d'inpreuna cu proiectulu de bugetu, se le substerna adunarei gen. spre pertractare si decidere.

Altfeliu pentru acumu se primesce si licidéza, si posit. 4 d'in respectivulu computu, cu câte 2 fr. 80 cr. pre dí de o persóna; totu-odata respectivii ratiocinanti se indruméza a redá cassei asoc. escedentulu de 76 fr. 15 cr. d'in anticipatiunea primita.

§ 130. Se impartasiesce charthi'a dn. prof. Ioanu Popescu cu datulu 5. Sept. a. c., prin carea dsa abdice de posturile de controloru si membru supl. alu comit. asoc.

Se iea spre scientia, si totu-odata presidiulu aduce la cunoscientia, cumu-cà conformu conclusului adun. gener. de sub p. XX. a substituitu pentru postulu de controloru, pana la dispunerea ulterioara a viitórei adun. gen., pre dn. oficialu pens. Vas. Ardeleanu, caruia suntu de a i se transpune chieile dela cass'a asoc.; mai amentesce presidiulu, cà postulu de membru supl. se lasa deocamdata vacante.

§ 131. Se pune la ordinea dílei, continuarea desbaterii asupra aceloru concluse ale adun. gen., cu a carora executare e insarcinatu acestu comitetu.

Secret. II. dà cetire conclusului de sub p. XVII.

pos. 1 lit. a), referitoriu la redicarea unei academii romane. D'in acestu concludu se vede, cumu-cà adun. gen. a primitu in genere proiectulu comitet. relativu la modalitatea procurarei midiulóciloru necesarie spre infientiarea si susutienerea unei academii romane de drepturi, numai asupra otarírei locului (capu V. § 5), cà unde ar fi se se redice academi'a, adun. a decisu. cá despre acestu obiectu, se se decida in o adunare, costatória d'in 2 tertialitati ale contributoriloru prin majoritate de voturi, si pentru casulu, candu la aceea adunare nu ar conveni neci doue tertialitati ale contributoriloru, contributorii adunati se fia indreptatiti, a conchiamá un'a adunare estraordinaria, amentinduse cu ocasiunea conchiamarei, cà nou'a adunare va decide despre locu, ori d'in càti membrii va costá.

Secr. II. cá ref., d'in consideratiunea momentositatii obiectului d'in cestiune, propune, cá concludulu amentitu d'inpreuna cu celelalte acte resp. se se predea unei comisiuni, cu insarcinarea de a presentá comit. o propunere detaiata in privinti'a modului esecutarei aceluia si mai alesu a puncteloru coprense in capu III. § 3 lit. a—c d'in respectivulu operatu.

Presidiulu pentru chiarificarea lucrului poftesce totu-odata pe secret. II. a dá cetire si respectivulu proiectu alu comitetului devenitu degiá concludu alu adun. gen. Ceea ce facúnduse, se pune la discussiune propunerea referentului, relativa la esmiterea unei comisiuni.

Acésta propunere dà ansa la debateri indelungate si interesante, cu care ocasiune domnii membrii presenti, descoperindu'si opiniunile sale, — pre langa propunerea referentului, se mai fecera alte doue propuneri: un'a a dlui secret. fin. Ioanu Tulbasiu, carele propuse, cá secret. II. insarcinanduse cu elaborarea espeditiuniloru resp., acele in concepte formulate se le presenteze in o siedintia a comitetului, spre debateri, ér alt'a a dlui Vis. Romanu, carele de o parte considerandu importanti'a obiectului, de alta parte dorindu a se mai cugetá asupra aceluia, propuse cá deciderea asupra obiectului in cestiune, se se amane deocamdata pàna la o alta siedintia a comitetului.

Punenduse la votisare mai antaiu propunerea dlui Romanu, aceea se respinge cu majoritate de voturi, dupa aceea veniendu la votu propunerea dlui Tulbasiu, cá contraria propunerei referentului, si voturile impartinduse in doue parti egali (5 vot. pro, 5 contra), si dn. prot. I. Hannia abstienenduse dela votisare, presidiulu dirima cu votulu seu, in favórea propunerei referentului resp., inse modificate in acelu inielesu: cá comisiunea, ce se va alege d'in senulu comitetului, dupace va studiá obiectulu d'in tóte punctele de vedere, se presenteze la tempulu seu, comitetului unu operatu, pre càtu se póte mai completu, asupra modalitatiei punerei in lucrare.

§ 132. In nesu cu concludulu precedente, se pune la discussiune cestiunea, cà d'in càti membrii se coste resp. comisiune?

Se decide: cá aceea se coste d'in 5 membrii,

cari se sí alesera in persónele II. sale dlui vicepres. (propunetoriulu infientiarei academiei) si a dd. Zach. Boiu, Vis. Romanu, Rusu si I. Maximu.

§ 133. In urma la propunerea dlui Romanu se decide: cá siedinti'a presenta sistanduse, se se continue mane dupa amiédi la 5 óre, si presidiulu poftesce pre membrii presenti a se intrunui éراسi in siedintia, la tempulu si ór'a defipta.

§ 134. Cu verificarea protocolului acestuia se incredintiéza dd. Manu, Romanu si Ardeleanu.

Cu aceste protocolulu siedintiei acesteia se inchiaie.

Datulu cá mai susu.

Iacobu Bolog'a,
vicepresiedinte.

I. V. Rusu,
secret. II.

S'a verificatu prin

Manu. V. Romanu. Ardeleanu.

List'a baniloru incursi la asoc.

cu ocasiunea adun. gen. cerc. pentru despartimentulu asociat. a Clusului (X) tienuta in diu'a de San-Petru a. c.

A) Tacs'a de membrii ord.

- 1) Dela dn. preotu in Ród, Vasilie Porutiu tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.
- 2) Dn. proprietariu in Clusiu, Mich. Ianchi tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.
- 3) Dn. vice-jude proces. in T. Sant-Craiu, Vas. Dumitrescu tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.
- 4) Dn. parochu gr. or. in Somesiulu caldu, Ioanu Stanu tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.
- 5) Dn. parochu gr. cat. in Clusiu-Monostoru, Nicolae Popu tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.
- 6) Dn. adv. in Clusiu, Ioanu Petranu tacs'a de m. ord. n. pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.
- 7) Dn. concep. la direct. fiscala in Clusiu, Antoniu Schian tacs'a de m. ord. nou pe 18⁹⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.
- 8) Dn. cancel. jud. in Clusiu, Lad. Papp Leményi tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.
- 9) Dn. propriet. in Feiurdu, Sim. Gocanu tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.
- 10) Dn. c. r. consil. in pens. Georgie Domsia tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.
- 11) Dn. jude proces. Nicolau Popu d'in Gileu tacs'a rest. pre anii 186²/₃—186⁶/₇ 25 fr.
- 12) Dn. control. Sam. Popu tacs'a rest. pre 186⁸/₉ 5 fr.
- 13) Dn. consil. minist. Sam. Porutiu tacs'a rest. pe 186⁸/₉ si 186⁸/₇₀ 10 fr.

B) Colecte.

- 14) Prin dn. protopopu in Almasiulu mare, Porutiu cá colecta: a) Dela comunele bisericesci Almasiulu mare 48 fr.; b) Mirsiulu mare 10 fr.; c) Bercea 5 fr.; d) Cutcisiu 5 fr.; e) Bogdana 5 fr.
- 15) Prin dn. adm. protop. in tractulu Clusului, Nic. Popu cá colecte: a) Dela comunele biser. Aghiresiu 5 fr.; b) Argiov'a 80 cr.; c) Baci 50 cr.; d) Berindu 50 cr.; e) Capusiulu micu 1 fr.; f) Stan'a 1 fr. 50 cr.; g) Clusiu-Monasturu 2 fr.; h) Dretea 1 fr.; i) Feleacu 1 fr. 40 cr.; k) dela Greg. Olteanu in Fenesiunasescu 5 fr.; l) dela com. Garboulu ung. 1 fr. 5 cr.; m) Nadasielu ung. 1 fr.; n) Suciagu 1 fr.; o) Teuti 1 fr.; p) Tieu 1 fr.; q) Túrca 80 cr.; r) Top'a San-Craiu 2 fr.; s) Totelecu 1 fr. v. a.

C) Tacse de membrii ajutatori.

- a) Dela ddonii preotu Ioanu Podoba 1 fr.; b) Sim. Poputi'a

in Feiurdu 1 fr.; c) Const. Nasta 1 fr.; d) Stef. Petrisioru 1 fr.; e) Pav. Peteanu 1 fr.; f) Vas. Lapusteanu Pr. 1 fr.; g) dela dóm'n'a Maria Tipsisganu cá contribuitoaria 50 cr.; h) dela dn. S. Rarcu in Feiurdu 1 fr.; i) Petru Gadaleanu in Feiurdu 1 fr.; k) dela dóm'n'a Elena Popu 1 fr.; l) Rosali'a Popu nasc. Baldi 1 fr.; m) Catharin'a Popu 1 fr.; n) Iuli'a Ranta 1 fr.; o) An'a Codarcea nasc. Cosm'a 1 fr.; p) Nin'a Vestemianu nasc. Golianu 1 fr.; q) dela ddnii Ioanu Condor Pr. Dongeu 1 fr.; r) Dochia Nast'a 1 fr.; s) dela dóm'n'a Mari'a Ianchi 1 fr.; t) An'a Rosiescu 1 fr.; u) An'a Lungu 1 fr.; v) Nin'a Dimitrescu 1 fr.; w) Mathild'a Popu 1 fr.; x) Carolin'a Domsia 2 fr.; y) dela dn. Sam. Popu pre 2 ani 2 fr.; z) Pompeiu Germanu studente 1 fr. Sum'a totale sub A, B si C face 227 fr. 5 cr. v. a.

D'in acést'a suma retienenduse pentru acoperirea speselor facute si facúnde in cauzele directionali ale despartiem. Clusiuului, sumasiór'a de 27 fr. 5 cr., s'a trimisu la comitetulu centrale in favórea fondului asoc. trans. sum'a de 200 fr. v. a.

S'au mai trimisu:

1) Prin directiunea despartiem. cerc. alu Brasiovului I. s'a trimisu la asoc. 97 fr. 75 cr. si anume: a) cá colecte dela Fel-diór'a 12 fr.; dela Presmeriu 10 fr. 60 cr.; b) cá contribui in favórea academiei romane dn. red. Iac. Muresianu a transpusu: 1) dela junimea studiós'a la academi'a de drepturi in Clusiu 55 fr. 15 cr., publicati in Gazet'a Transilvaniei Nr. 39; 2) dela ostasii c. r. d'in Comaromu 20 fr., publicati in Gazet'a Transilvaniei Nr. 48.

2) Prin directiunea despart. cerc. alu Sighisiórei XXI. s'au trimisu cá tacse de m. ord. noui si de membrii ajutatori, incurse cu ocasiunea adun. gen. cerc. sum'a de 35 fr. v. a. si anume: a) dela dn. concep. de advocatu in Elisabetopole Zach. Tataru tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.; b) dn. preotu in Trapoldu, Sofroniu Brendusiu tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru diploma 6 fr.; c) dn. negutiati. in Sighisiór'a, Dem. Demianu tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru dipl. 6 fr.; d) dn. economu in Feltia, Nic. Oprea tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ si pentru dipl. 6 fr.; e) tacse de m. ajutatori dela dn. preotu in Siacsiu, N. Brendusiu 1 fr.; f) dn. preotu in Tielin'a, V. Siandru 1 fr.; g) dn. preotu in Lasslea m., Nicolau Gheaja 1 fr.; h) dn. preotu in Saschidu, G. Sioneriu 1 fr.; i) dn. preotu in Ferihaza, I. Ioanovicu 1 fr.; k) dn. preotu in Galamb-faleu, Atan. Onitia 1 fr.; l) dn. invetiat. in Sighisiór'a, M. Pacala 1 fr.; m) dn. preotu in Hendorfu, I. Dobra 1 fr.; n) dn. invetiat. in Trapoldu, Ioach. Ticusianu 1 fr.; o) dn. adj. pens. Ferd. Hoprich in Sighisiór'a 1 fr.; p) dn. econ. in Sighisiór'a, Nic. Margineanu 1 fr.; q) dn. Const. Filipu 1 fr.; r) dn. Ioanu Moldovanu in Dai'a 1 fr.

3) Prin dn. vicecapitanu Ioanu Codru Dragusianulu s'au trimisu: a) dela dn. ases. urb. Iosifu St. Siolutiu tacs'a de m. ord. pe 186⁶/₇, 186⁷/₈ si 186⁸/₉ 15 fr.; b) dn. parochu in Ucea sup., Vas. Purece tacs'a de m. ord. nou pe 18⁶⁹/₇₀ 5 fr.

4) Prin dn. prof. gimn. in Blasiu, Ioane M. Moldovanu s'au administratu la asoc. tacs'a de m. fundat. dela dn. propriet. in Blasiu, Georgie Pop'a in oblig. urbar. trans. in suma 200 fr. m. c. si pentru diploma 1 fr.

5) Au intratu de-adreptulu la cassa: a) dela dn. v. fiscalu in Naseudu, Florianu Mikes tacs'a de m. ord. pe 186²/₃ 5 fr.; b) dn. par. in Cricau, Petru Trutia tacs'a de m. ord. pe 186⁷/₈, 186⁸/₉ si 18⁶⁹/₇₀ 15 fr.

1) Prin directiunea despart. cerc. alu Belgradului (VIII) s'au trimisu la asoc. cá tacse de m. ord. noui si membrii ajut., cumu si cá oferte 53 fr. 50 cr. si anume: a) dela Dem. Bretoiu, cantoriu in Teiusiu tacs'a de m. ord. nou 5 fr.; b) Nic. Bretoiu lui Demetriu d'in Teiusiu tacs'a de m. ord. nou 5 fr.; c) Rusanu Macaveiu, propriet. in Tibru tacs'a de m. ord. nou 5 fr.; d) D. Nic. Berghianu sen., talpariu in Alb'a-Iulia tacs'a de m. ajutat. 1 fr.; e) Zach. Stragianu d'in Alb'a-Iulia 1 fr.; f) Ioanu Nobili, parochu in Benigu 1 fr.; g) Alecs. Bociatu, propriet. in Benigu 1 fr.; h) Stefanu Balanu, economu in Teiusiu 1 fr.; i) Antoniu Papu, par. in Gioagiulu de susu 1 fr.; k) Zebedeiu Cado, par.

in Mesente 1 fr.; l) Ioanu Savescu, parochu in Rametu 1 fr.; m) Dem. Siandru, par. in Tibru 1 fr.; n) Pop'a Paulu, propriet. in Teiusiu 1 fr.; o) Teodoru Velicanu, par. in Gald'a de diosu 1 fr.; p) Georgiu Muncusiu, teologu abs. d'in Bucerdea vinós'a 1 fr.; q) Atan. Popu, par. in Craiv'a 1 fr.; r) Ioanu Popescu, par. in Stremtiu 1 fr.; s) Vas. Salagianu, econ. in Sant-Imbru 1 fr.; t) Vas. Neagoie, par. in Rametu 1 fr.; u) Vivianu Lasleu, par. in Cetea 1 fr.; v) Daramusiu Sim., jude comun. in Cetea 1 fr.; w) Sofroniu Daramusiu, propriet. in Cetea 1 fr.; x) Ioanu Daramusiu, docente in Cetea 1 fr.; y) Dion. Popescu, parochu in Ighielu 1 fr.; z) Ioanu Radu, morariu in Teiusiu 1 fr.; aa) Ioanu Morusca, economu in Gioagiulu de susu 1 fr.; bb) Ioanu Chisbach, propriet. in Ighiu 1 fr.; cc) Nic. Istrate, propriet. in Ighiu 1 fr.; dd) Isidoru Todorutiu, economu in Craiv'a 1 fr.; ee) Gregoriu Munteanu, economu in Cricau 1 fr.; ff) Ioanu Bologu, econ. in Gioagiulu de susu 1 fr.; gg) Petru Stanu, econ. in Stremtiu 1 fr.; hh) Ioanu Stanu, economu in Stremtiu 1 fr.; ii) Vas. Criste, not. in Benigu 1 fr.; kk) Ioanu Ratiu, propriet. in Teiusiu 1 fr.; ll) Ioanu Moldovanu, propriet. in Teiusiu 1 fr.; mm) Glig. Fostocu, econ. in Teiusiu 1 fr.; nn) Iosifu Ioanette, propriet. in Teiusiu 1 fr.; oo) Nic. Crisianu, notariu in Giomalu 1 fr.; pp) dn. Ioann A. Severu cá ofertu 2 fr. 50 cr.

2) Prin dn. red. Ios. Vulcanu, cu ocasiunea adun. gener. dela Naseudu, d'in venitululu unei prelegeri scientifice de disertatiuni si dechiamatiuni tieute in 9. Aug. a. c. sér'a, a oferitu in favórea academiei romane 49 fr. 50 cr.; dela dn. protopopu in Blasiu, Alimpu Blasianu tacs'a de m. ord. pe 18⁶⁹/₇₀ 5 fr.

3) Dn. c. r. capitanu in pens. si cassariu alu asoc. Const. Stezariu au depusu, conformu dechiararei dsale in siedinti'a a II. a adunarei gen. d'in Naseudu spre a se face membru fundatoriu, 200 fr. in 2 obligatiuni de statu.

4) Dela dn. inspectoriu alu domin. semin. in Cutu, Teod. Colbasi, in obligat. urb. trans., cá tacs'a de m. ord. pentru totu-deauna s'au primitu 100 fr. m. c.

Sibiu, 6. Sept. 1870.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Publicarea baniloru incursi

la asoc. dela siedinti'a comitet. asoc. trans. d'in 6. Sept. a. c. pana la siedinti'a acealua d'in 23. Sept. a. c. 1870.

1) Prin directiunea despart. cerc. alu Brasiovului s'au trimisu la asoc. a) cá tacse de m. ord. noi: 1) dela domnii Stef. Poenariu tacs'a pe 18⁶⁹/₇₀ 5 fr.; 2) H. N. Ciurcu tacs'a pe 18⁶⁹/₇₀ 5 fr.; 3) G. B. Popu tacs'a pe 18⁶⁹/₇₀ 5 fr. b) cá colecta: 4) dela comunele Gimbaru 10 fr. 16 cr.; 5) Magherusiu 6 fr. 81 cr.; 6) Rotbavu 4 fr.; 7) Preurbu Tocile 6 fr.; 8) dela dn. parochu in Bodu, Dim. Popovicu 1 fr.; 9) dn. invetiat. Filipu Creitariu 50 cr.; 10) dn. invetiat. G. Cherciu 50 cr.; 11) dela 50 poporeni colecta 3 fr. 66 cr. Sum'a 47 fr. 63 cr. v. a.; s'au trimisu inse 47 fr. 70 cr.

2) Prin directiunea despartiem. cerc. alu Sighisiórei (XXI) s'au trimisu cá tacse de m. ord. nou si pentru diploma pentru dn. administrat. protop. alu tract. Palosiuului, Ioanu Gheaj'a 6 fr. Sibiu, 23. Sept. 1870.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Prea stimata redactiune!

Despre necesitatea cunóscerei si utilitatea intre-buintiarei bibliotecelor si archiveloru vechia, intru cercetarea si scrierea istoriei nóstre nationale, séu a patriei nóstre, s'a scrisu deja, si cu destingere d'in partea „Archivului“ si a acestei folia, destulu, asia in càtu eu in asta directiune, n'asiu poté face altuceva, decàtu una simpla repetire — superflua.

Cu ast'a ocaziune, deci, me restringu numai la una comunicare breve si marcata a bibliotecei „Batthyanyana“ d'in Alb'a-Iulia; intendendu iubitoriloru de cercetari estrasulu manuscrisatoru acolo aflat'oria, parte de interesu mare, parte particulariu pentru noi romanii.

„Batthyanyanulu“ este unulu d'intre cele mai insemnate si considerabile institute ale tieriei n'ostre. Elu este productulu a nesuentieloru si sud'orei singuru unui omu.

Fu in an. 1798 31. Iuliu prin episcopulu de acelasi nume, unu barbatu invetiatu si pastoriu adeveratu sufletescu, fundatu si donatu Transilvaniei si spre intrebuintiarea toturoru volitoriloru deschisu.

„Batthyanyanulu“ contine trei parti. Galeria pentru molusce, botanica, numismatica, anticitati si mineralogia.

Astr'onomi'a, de multu f'orte negl'esa; cu t'ote recerentiale, dara ruinate si derimate — unic'a in tiera, dar ca candu n'aru fi, si in fine

Bibliotec'a. Ac'esta este partea cea mai insemnata, mai organizata si completa; contine 30,000 tomuri si una multime de manuscrisa f'orte vechia si preti'osa. Are la vreo 300 biblia, — p'ote ca cele mai multe d'in diferite tempore, si unu numeru imposantu de carti istorice a t'ota lumea, clasici elini si latini f'orte multi. Aici si-a petrecutu lune si ani intregi Iosifu Kemény, scriendu istori'a tieriei. Pentru intrebuintiarea celoru d'in magazinulu acestuia literariu suntu gatite t'ote comoditatile recerute si tempulu dela 11—12 ore a. m. defiptu. Ear pentru decopiarea manuscrisatoru se ia tempulu dupa volienti'a si paci'entia decopiatoriului respectivu.

Manuscrisa suntu, precumu amu amintitu, f'orte multe si diferite; cu numai cele de interesu pentru noi le estragu, care suntu:

1. *Analecta publica diplomatica*. Sec. 18. Contine (conventio duarum Nobilium nationum cum natione Saxonica 1693).

2. *Approbatæ Constitutiones Regni Transilvaniae et Partium* a. 1695.

3. *Auersperg Comitæ Praesidis Gubernialis de Statu Transilvaniae sui temporis* 1771.

4. *Acta Processualia diversarum causarum in variis Judiciis Hungariae agitatarum* ab a. 1774—75.

5. *Acta Processualia variarum causarum in diversis foris judiciariis Hung. agitatarum* Sec. 18.

6. *Actio Jeronimi Laski apud Turcam nomine Regis Joannis* 1527.

7. *Anagnostes Transilvanus, actatis quartæ* 1694 de rebus Transsilvanicis (contine cu deosebire miscari de relegiuni de dupre tempulu lui Zapolya).

8. *Beschreibung* (historisch, geographisch und topografische) *Daciae Mediterraneæ* 1735.

9. *Leonhardi Gorecy descriptio belli Juoniae Vainodae Valachiae*. Huic accessit Ioan. Lasicy historia de ingressu Polonorum in Valachiam 1672.

10. *Collectanea Miscellanea* (contine cu distin-

gere: a) Anunciarea lui Georgiu Pál in limb'a itala ddo. Alb'a-Iuli'a 5. Iuniu 1595 cãtra Sigism. Báthori, care pre atunci era in Moldov'a. b) Una scris'oria ddo. Alb'a-Iuli'a in 3. Iuniu 1595, prin care intaresce Sigismund Báthori conventiunea facuta cu Moldov'a. c) Paria literarum Andreae Cardinalis Báthori contra Principem Trans. ad Regem Poloniae datarum. (In acest'a descrie crudelitatile lui Sigismundu.) Mai suntu inca alte multe, dar nu asia insemnate.

11. *Correspondentiae Georgii Rákoczi junioris* in Concept. 1696. (Dar aceste paru a fi nesce correspondentie intre Tököli si Ilen'a Zrinyi.)

12. *Correspondentiae Principum Transilvaniae et aliorum ad eosdem* ab anno 1500. Patru tomure.

13. *Correspondentiae Principum Transilvaniae et aliorum ad eosdem sicut et alios* ab anno 1600. Duo tomure.

Aceste duo tomure de locu nu'su cunoscute; cele mai de interesu, de si suntu interesante t'ote, 'su urmat'oriale:

a) Scris'orea d'in Drinapolea ducelui Cupruli, despre sc'oterea darei d'in partea lui Ahmeth pasia, de prin prefecturile Uniad'orei, Dobocei si a Solnocului interioru.

b) Una scris'oria, in care marturisescu boierii Deacu Rhadulu, Mihailicu Vornicu, Tudoci Vornicu, Thoma Vornicu, Bernardinu Argiru precumu-cã mediculu voevodului nu a batutu pre jupanulu Alesandru.

c) Una epistola d'in 21. Aug. scrisa voevodului Munteniei, in care'i multiamesce Apafy pentru incunosciantiarile primite si ei comunica totu de acelea despre departarea ostiloru germane.

d) Serie Apafy imperatoriului Romanu si principelui Moldovei, cã nu p'ote fi constrinsu la solvirea celoru 5000 galbeni pretensi.

e) Epistola scrisa de Apafy voevodului romanu, despre uciderea lui Const. Cantacuzenu.

f) Epistol'a lui G. Rákoczy ddo. 7. Aug. 1637, in care roga pe principele invecinatu pentru an icetia sa.

14. *Correspondentiae inter Ferdinandum I. Regem, Sigismundum Regem Poloniae, Isabellam atque alios* ab annis 1539 et 1540.

15. *Cyrilli Epistolae* sec. 15.

16. *Dissertatio Historica de Dacia Mediterranea* 1699 de Rudolffu Bzenczky.

Cu aceste, a le face cunoscutu iubitoriloru de scrisu, m'amu simtitu detoriu natiunei mele luptande. Acumu nu ne lipsescu alte cele, decãtu numai a le decopia, cã-ci acea ne este concesu, si a le intrebuintia la tempulu si locurile loru.

Si eu 'su ocupatu cu decopiarea manuscrisatoru de sub 15 si 16, si de locu dupa finirea lucrului 'mi voiu luã libertatea a le da publicitatei. Detorinti'a-ne aru fi vechia, ocaziuni ne intalnescu; asia dara se ne nesuimu si se nu prea inculpamu, nu sciu ce, cã-ci de aici incolo, noi pre noi ne-amu acusa.

Alu dv'ostra cu cea mai profunda stima
Sabesiu, 15. Aug. 1870. I. V. Barcianu.

Proba d'in dictionariulu etimologicu alu societatei academice romane.

(Continuare).

7) A, prep., ad, destinata in origine, cá si latinesculu ad, italiculu a, galliculu à, se esprema relationi materiali de locu, apoi aplicata prin metaphora si la expresionea altoru relationi mai ideali, cumu: modulu, timpulu, etc. — A) In intellesu locale usulu acestei preposetione e forte restrinsu si redusu la urmatorie expresioni: a casa, a mana, a fundu, a mente: siedu a casa; nu te scii dá bene a fundu; am a mana tote câte mi sunt de lipsa spre a scrie; luati a mente; ve adduceti a mente? — b) In unire cu prep. de, in expresionile: de a casa, de a drept'a, de a stang'a: venimu de a casa; cu Jesu crucefissera doi lotri, unulu de a drept'a, altulu de a stang'a; sunt Români si de a drept'a si de a stang'a Dunarii. — Pretotendenea aiurea, in intiellesu locale, se pune la, sau in, in locu de a; chiaru in unele d'in pucinele expresioni de susu, prep. a a perdutu mai multu sau mai pucinu intiellessulu originariu de locu, luându altulu mai ideale, si lasandu totu preposetioniloru la si in insemnarea materiale de locu. Asiá expresionile: 1) am a mana unu omu, 2) am la mana unu omu, au fia-care unu intiellesu differitu si bene distinctu. Cea d'antâiu insemna numai ca am la indemana, la desoposetionea mea omulu, si me potu servi cu densulu, ver-candu voiu vré, fora inse se dé neci de cumu a intiellege ca omulu s'ar afâ in adeveru in man'a rea, d'in contra celle alte doue dau se intiellega ca tînu mai multu, sau mai pucinu omulu in man'a mea, si ca potu, ver-candu voiu vré, se i facu reu, se mi resbunu de densulu, cu acesta differentia, ca expresionea: am la mana, este mai pucinu energica de câtu am in mana, de ore ce prin antâi'a nu se dá a se intiellege ca tînu omulu meú asiá de bene, in câtu se nu mi pota scapá, cumu se intiellege d'in a dou'a. Totu asiá differu cu totulu in intiellesu expresionile: 1) am a mana una carte; de ore ce prin antâi'a nu se intiellege ca tînu cartea cu man'a mea, cumu se intiellege din o dou'a. De assemenea, dicundu: a se dá a fundu, sau a se duce a fundu, intellegemu cu totulu altu ceva de câtu dicundu: a se duce la fundu, sau a se duce in fundu. Chiaru in expresionile: a casa, de a casa, de de si prep. a, pare a fi pastratu mai bene intiellessulu locale, totusi acestu intiellesu este forte intunerecatu, asiá in câtu preposetionea formedia cu sust. casa mai multu una locutione adverbiala correspundietoria in intiellesu cu: la mene, la noi, sau cu galliculu chez moi, chez nous: venimu de a casa = nous venons de chez nous, me ducu a casa = je m'en vais chez moi. Astu felu dera in expresionile: a casa, de a casa, prep. a espreme mai multu una relatione de possessiune; si de acea-a, candu n'itele expresioni lassa indointia asupra personci possessoria, sau punemu pre lînga densele si vorbele, ce espremu acuratu person'a, insocite de prep. la: a casa, la voi; de a casa, de la frate-meu; sau numai cu vorbele, ce espremu person'a possessoria, insocite de prep. la, arretâmú amendoue relationile, cea de possessiune cá si cea de locu: astadi prandîmu la noi, mane la voi, poimane la veru meu Antoniu; de la noi la voi nu este asiá departe. — B) Mai multu de câtu in intiellesu locale prep. a se íea in alte multe si variate intellessure mai ideali; si a nume espreme: 1) Modulu, intru unu numeru de casuri marginitu, cumu: a) la câteva vorbe ce espremu semtirile esterne sau amblete: vasulu acestu-a suna a spartu, a dogitu, a crepatu; ce spuni tu, nu pute a nasu de omu; ve mirose gur'a a cepa, a usturoiu, a cunisiore; mirose a nasu bellitu; nu amblati a lene; nu calci a popa, a omu de omenia. — b) In unire cu prep. de, la verbe, ce espremu jocure sau amblete: copiii se joca de a porc'a, de a petreculu, de a mincea, de a popiculu, de a bab'a orb'a, de a mam'a gai'a; pruncii mergu de a busiele; de a inderetulu sau de a inderetele nu potemu amblá bene; inimicii mergu de a dreptulu assupr'a capitalei; apucâmú callea de a curmedisînu; — c) In locutionea: a buna sema, la verbele: scire, cunoscere, credere, fire, cumu: sciu a buna sema, credemu a buna sema, asiá e a buna sema, nu e asiá a buna sema, ve in-

siellati a buna sema. — Dera camu in acellu-asi intellesu se dice mai multu: de buna sema. — d) In expresionea: a buna, cu verbulu fire leatu cu negatione: nu ti e a buna, nu ve e a buna, nu ve a fostu a buna. — e) Cu verbele semenare si trage, in expresioni cá: tragi totu a callicu, a callicia, a seracu, a seracia; a ce semena verb'a ta? a ce semena portarea vostra? astu copillu semena a mortu; asta copilla nu semena a morta; semenati a adeverati smentiti. — Candu dicemu ca unu omu semena a neunu, nu intiellegemu totu ce amu intiellege, candu amu dice unu omu semena cu neunulu; in casulu d'antâiu nu este verb'a neci de una assemenare reale, ci numai paruta, neci de una assemenare materiale sau corporale, ci numai de un'a ideale, de portare, de modu de lucrare, ca-ce si adduce cu modulu de portare allu unui neunu; in casulu allu doilea inse este verb'a de una assemenare, fia materiale, fia ideale, cu unu neunu anumitu si bene cunoscutu. — 2) Tempulu, in pucine expresioni, cá urmatorie: a desu, sau a dese, sau a dese ori, a rare ori, a pururea, de a un'a, totu de a un'a. — C) Dera usulu cellu mai intensu allu prep. a este in expresioni de re-relationi si mai ideali cá celle precedenti, si a nume se pune inaintea infinitivului scurtatu, cá se arrette: 1) Obiectulu completivu, — a) cellu inderectu, la verbe sau adiectivu ce insemna indemmare, deprindere, aptitudene, adoperatiune, etc., cari in alte limbe romanice se construescu de assemenea cu infinitivulu precessu de prep. a, éra in latin'a cu gerundiulu precessu de prep. ad, sau cu conjunctivulu: angerulu tutelariu indemna pre omu a face bene, diavolulu impinge pre omeni a lucrá reu; capitanulu provoca pre inimicu a incepe lupt'a; Romanii constringu pre Galli a se trage in apoi; nu su deprinsu a scrie inte si bene; nevoiti ve d'in totu sufletulu a invetiá; copillulu acestu-a e nascutu a deveni omu mare; toti erau parati a intrá in lupta; nu esci applectatu a fi amic cu mene; fora voi'a mea me adduci a ti spune vorbe neplacute; sant'a nostra religione ne indatoredia a face bene si celloru ce ne facu reu. — 2) Obiectulu directu sau reale, — a) la verbele ce insemna vointia sau dorentia, cari in alte limbe romanice se construescu sau numai cu infinitivu, sau cu infinitivu precessu de a, ori de, éra in latin'a cu infinitivu ori conjunctivu: dorescu tare a te vedé; de acea te rogu a trece astadi pre la noi; cugetám a trece insumi pre la voi; dera d'in caus'a marei melle nepotentie am decisu a stá in-ca in casa; nu vreu a ti face reu, dera si tu nu cautá in totu modulu a me suppera. — b) La locutioni verbali formate cu substantive derivate d'in verbe de acea-asi insemnare, sau de insemnare analoga unite cu verbulu fire sau avere: mare doru avemu a te vedé; nu avemu in cugetu a essi astadi d'in casa; cáta sete aveti a versá sangele nostru! mare dorentia ai a mi face reu! mi e gretia si a spune ce ai facutu. — De aci prin ellipsea sustantivului: g) la verbulu avere, cá se esprema ide'a de fiortiu unita cu ide'a de resolutione sau si necessitate: am a plecá la munte; avemu a ne luptá cu multe greutati; aveam a scrie si a respunde la scrisorile mai multoru amici; ce are a face un'a cu alt'a? — d) La verbulu fire sau venire, cá se esprema dorentia: mi e a manca; ti e a dormi; nu mi ea bee, ci mai multu a me culcá; de bucuria mi vine a te luá in bracie si a te sarutá; de uritu ne vine a ne spendiurá si a ne scapá de tote amararele vietiei; mi vine a luá lumea in capu. — 3) Subiectu, la verbele unipersonali: nu se cade a luá panaa fili-loru si a ua aruncá caniloru; nu se cuvine a vorbi si verdi si uscate; cauta a ne plecá capulu inaintea necesitatei; greu ti vene a te vedé calumniatu de cei ce i credeai buni amici; mare nedereptate e a rapi de la unii, cá se dai altor'a; nu siede bene unui june a se arretá presumtiosu. Mai in tote casurile pino aci enumerate, in locu de infinitivu precessu de a, se pote pune si conjunctivu: ne indemna se facemu reu; dorescu se te vediu; am se plecu la munte; mi e gretia se si spunu ce ai facutu; nu siede bene unui june se se arrette presumtiosu. — 4) Predicatu, la verbulu fire si parere, cumu si la altele de insemnare analoga; pentru unu omu adeveratu a traí este a cugetá; a mori nu e a peri; a vorbi nu va se dica a spune vorbe desierte de intiel-

lessu; a scrie insemnădă a traduce prin semne sunetele vorbirei; sorele pare a se miscă de la resaritu spre appusu; pareti a nu intiellege ce vi se spune. — Verbulu parere se construe in acea-asi insemnare si cu una propositiune, allu carei verbu stă la modu finitu si se lega de propos. principale prin conjunctiunea ca: pare ca nu intellegeti ce se spune. — B) Pusa totu inaintea infinitivelor trunchiate, in unire cu prepositionile spre, pentru, fora, de, prep. a espreme: 1) Cu spre, (si mai raru si totu de una data pote mai pueinu bene cu pentru), scopulu: am venitu in adensu spre a te vedé; câte relle facemu spre a capetă unu bene imaginariu! anevoa se unescu omenii spre a face bene, dera forte usioru se intiellegu spre a face reu; pentru a ne inaltă se cade a ne umilă. — In acea-asi insemnare se pune inse si conjunctivulu cu se, că se, pentru că se: am venitu se te vedu, că se te vedu, pentru că se te vedu. — 2) Cu fora, despartire sau, negatione: nu vorbi fora a cugetă mai antăiu ce ai a spune; a mancă pesce fora a bee vinu nu e sanetosu; fii modestu fora a te nemici. — In acea-asi insemnare stă si conjunctivulu: fii modestu fora se te nemicesci. — 3) Cu de, a) Attributu dupo sustantive: dorintă de a invetiă este de lauda; tempulu de a semenă a trecutu; frie'a de a ve bate ve facă a luă fug'a; omulu are de la natura poterea de a vorbi si de a cugetă. — b) Obiectu dupo verbe ce insemna despartire, departare, incetare, etc: desvetia-te de a vorbi fora a cugetă; feriti-ve de a calumniă; incetati de a mi impuiă urechiale cu flecariile vostre; abstineti-ve de a mancă fientie insuffletite.

(Va urma.)

Bibliografia.

In Bucuresci se afla de vendiare pe la tôte librariile si se potu trage atātu de a dreptulu, cătu si prin librariile din Brasiovu, Sibiiu etc. intre altele multe, inca si urmatóriile produse literarie si scientifiche, d'in câte au esitu mai de curendu:

Gramatic'a limbei romane, de Tim. Cipariu, partea I. analitica, premiata de cătra societatea academica romana, pretiulu 5 franci.

Annalile societatei academice romane, tom. I. pe anii 1867, 1868 si 1869, 4 franci (séu 2 fior.)

Annalile societatei etc. tom. II., care coprinde vieti'a lui G. Sîncăi, 2 franci (séu 1 fr.).

Mitropoliile tierei, de I. D. Petrescu, 1 francu 50 cent.

Odele si Epodele lui Horatius Flavius cu note romane, de Gavr. Munteanu, 3 franci 50 cent.

Geografia fisica si politica a Romaniei cu topografi'a, statistic'a, orografi'a, hidrografi'a si clim'a ei (de cine?), 1 francu.

Anthmetica si Geometria, de I. Melicu, ingeneru, 6 franci 5 cent.

Chimi'a elementaria, de Poni, 5 franci.

Calculu differentialu si integralu, de Culiănu, 5 franci.

Fastii consulari cu adausulu fapteloru memorabili. Supplementu la istori'a Romaniloru, de A. Tr. Laurianu. 1869. 2 franci.

Atheneulu Romanu, revista literaria, sciintifica si artistica. Anulu II. Ianuariu—Augustu. Bucuresci, 1869. (Pretiulu?)

Tabl'a materiiloru acestui tomu este:

Archeologi'a. Journal du voyage que j'ai fait à Constantinopole l'an 1755, par (le fils du) Cte. Mniszech, ministre etc. prin V. A. Urechia. — Arnot'a, de A. Odobescu. Despre asociatiune. Conferintia de P. S. Aurelianu. Aplicarea principiului de asociatiune la directiunea intereseloru private ale comunitatii, de P. S. Aurelianu. Unu ceaiu sciintificu, de G. Sionu. Fabule de G. Sionu, de V. A. Urechia. Câteva idei despre music'a nationale, de G. Misailu. Cronic'a artistica, de T. Cronic'a teatreloru, de N. Festivati. Discursulu la deschiderea conferintieloru pe 186⁸/₉, de Essarcu. Alocutiune la inaugurarea conferintieloru pe 186⁸/₉, de V. A. Urechia. Discursu la aceeasi ocasiune, de C. Stancescu.

D'in fói'a mensuala titulata Societatea pentru invetiatur'a poporului romanu ne veni si a 5-ea fascióra. Red. dn. C. Essarcu, colaboratori mai multi. Abonam. numai 10 franci pe anu.

Numai strimtórea spatiului ne opresce a ne ocupa mai multu atātu cu acésta fóia buna si folositória, cătu si cu alte duoe foi periodice literarie. Vomu cauta inse ocasiune.

Dictionariulu

UNGURESCU-ROMANESCU

compusu de Georgie Baritiu, Brasiovu 1869, formatu 8° mare, 41 côle, se afla depusu spre vendiare la librariile din Brasiovu, Sibiiu, Clusiu, Lugosiu, Temisiór'a, cu pretiulu originale ficu 3 fr. 70 cr. leg. tiépenu cu piele, si 3 fr. 20 cr. v. a. legatu usioru. Anume pentru comitate sunt depuse in Clusiu la librariile dloru I. Stein si Lad. Demjén. In Sibiiu la librari'a Iulius Spreer.

A dóu'a editiune d'in

Infricosiatele stricatiuni ale beuterei de vinarsu-rachiu.

Invetiaturi mantuitoare, culesse si reproduse in romanesce de I. Petricu, parochu si protop. de legea resariténa, si G. Munteanu, prof. si directoru alu gimnasiului rom. din Brasiovu, au esitu de sub tipariu in an. 1868.

I-a editiune esita la a. 1854 s'a petrecutu de multu. Astadi se simte din nou lips'a acelei carticele, care ori-unde a petrunsu, mai alesu la glóte, a folositu in modulu celu mai salutariu.

Pretiulu numai 10 cr. v. a., si se póte trage de adreptulu dela tipografii Römer & Kamner in Brasiovu.

 Cursurile întregi ale acestei foi periodice „Transilvani'a“ pe anii 1868 si 1869 brosiurate se potu cumpara cu câte v. a. fr. 3 in Sibiiu d'in cancelari'a comitetului asociatiunei trans.